OPERE
ALESE

EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ŞI ARTĂ

Percy B. Shelley

CLASICII LITERATURII UNIVERSALE

PERCY B. SHELLEY

OPERE ALESE

Studiu introductiv şi traducere de
PETRE SOLOMON

1957

EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ

PROMETEU DESCĂTUŞAT

DRAMĂ LIRICĂ ÎN PATRU ACTE 1819

P E R S O N A J E L E D R A M E I

PROMETEU
DEMOGORGON
JUPITER
PĂMÎNTUL - MUMĂ
OCEANUL
APOLLO
MERCUR
ASIA
PANTEA
IONE
HERCULE
UMBRA LUI JUPITER
DUHUL PĂMÎNTULUI
DUHUL LUNII
DUHURILE ORELOR
SPIRIDUŞI, ECOURI, FAUNI, FURII.

ACTUL I

Un hău împresurat de munţii de gheaţă ai Caucazului indian. Prometeu apare înlănţuit de o stîncă deasupra prăpastiei. La picioarele lui stau Pantea şi Ione. E noapte. în timpul acestei scene, mijesc — cu încetul — zorii.

PROMETEU
O, rege peste demoni, zei şi duhuri
(Afar' de Unul) care umplu-aceste
Strălucitoare, rotitoare lumi,
Pe care numai Tu şi eu putem
Să le privim c-un ochi lipsit de somn,
Te uită la Pămîntul înţesat

De sclavii tăi, pe care-i răsplăteşti
Cu temeri, silă şi nădejdi deşarte
Fiindcă ţi se roagă în genunchi,
Te laudă, trudesc şi îţi înalţă
Din sfărîmate inimi hecatombe
— Pe mine însă, care-ţi sînt duşman,
Tu m-ai făcut, orbit de mă, domn
Asupra vieţii inele chinuite
Şi-asupra răzbunării tale vane.
Trei mii de ani de ore fără somn,
De clipe măsurate prin durere, —
Încît să-mi pari tot atîţia a.ni, —
Singurătatea, chinul, deznădejdea.
Dispreţul, — iată-a mea împărăţie:
Mai strălucită decît cea pe care
O vezi de pe-al tău tron nepizmuit,
O, zeu atotputernic!
De-aş fi vrut Să-mpart ruşinea tiraniei tale,
N-aş spînzura acuma, pironit
De stînca asta neagră, moartă, rece,
Enormă, ce-i alungă şi pe vulturi, —
Fără-a avea în jur vreun fir de iarbă,
Vreo gîză sau vreun zvon de viaţă vie.
Durerea, vai, mi-e dată pe vecie!
Nici o schimbare nu-i, nici o nădejde!
Şi totuşi rabd. întreb Pămîntul: munţii
Nu au simţit? întreb apoi şi Cerul,
Şi Soarele, atotpriveghetorul!
Nu au văzut? — întreb şi Marea, calmă
Sau furtunoasă, umbră schimbătoare
A cerului: Talazurile-i surde
N-au auzit cumplita-mi agonie?
Durerea, vai, mi-e dată pe vecie!
Gheţarii tîrători mă-mpung cu lancea
Cristalelor lor reci ca raza lunii.
Cătuşele mă ard, îmi intră-n oase.
Înaripaiul cîine-al bolţii, botul
Muindu-şi în veninul tău, îmi muşcă
Din inimă; vedenii ne-ntrupate —
Norod din ţara viselor — mereu
Îmi dau tîrcoale şi-şi bat joc de mine.
Tar demonii cutremurelor vin
Din răni să-mi scoală cuiele, în clipa
Cind steiul crapă şi la loc se-nchide.
Din hăurile lor, asurzitoare,
Vin val-vîrtej ale furtunii duhuri,
Izbindu-mă cu grindină tăioasă,
Şi totuşi pentru mine, e tot una
De-i zi sau noapte, chiar dacă întîia
Sfărîmă gerul, sau dacă cealaltă
Se caţără, cu bezna-i înstelată,
Pe răsăritul plumburiu: eu ştiu

Că amîndouă-aduc aici alaiul
Greoaielor, fără de aripi, ore —
Din care una, ca un sumbru preot
Care-si tîrăste victima cu sila —
Te va tîrî, crunt Rege, pîn-la mine
Ca să-mi săruţi picioarele acestea
Însîngerate, care-atuncea, poate
Că te-ar strivi, de n-ar dispreţui
Un sclav înfrînt, de țeapa ta. — Dispreţ
Ba nu, de fel — ci milă mi-e de tine:
Vei fi, sărmane, fugărit prin ceruri
Iar sufletu-ţi, de spaimă sfîşiat,
Ca gura unui iad se va căsca!
Vorbesc cu jale, nu cu bucurie
Căci nu mai pot urî de cînd durerea
Mi-a dat înţelepciune. Mi-aş retrage
Şi blestemul rostit cîndva-mpotrivă-ţi.
Voi, munţi ce i-aţi purtat, ca pe un tunet
Prin negura cascadelor, ecoul;
Voi, şipote de geruri ferecate
Ce, auzindu-mi glasul, v-aţi trezit
Şi, tremurînde, aţi pornit prin Indii;
Şi tu, văzduh senin, prin care trece
Un soare pur, ce arde fără raze;
Şi voi, vîrtejuri iuţi, ce v-a.ţi oprit,
încremenite, aripile grele
Deasupra potolitului abis,
Cînd tunetul, mai tare ca al vostru,
Făcu să se cutremure Pămîntul!
Dacă, atunci, cuvintele-mi avură
Putere, — azi, deşi-s aşa schimbat
Încît n-a mai rămas în mine ură
Şi nici gînd rău,— să nu-şi piardă puterea!
Ce-a fost acel blestem? L-aţi auzit doar.

UN GLAS
(din munţi)
Trei milenii de trei ori,
Pe cutremure am stat:
Ca şi bieţii muritori
Deseori am tremurat.

AL DOILEA GLAS
(din apa izvoarelor)
Fulgerele apa ne-au zbicit,
Cu un sînge-amar am fost mînjite.
Mute, printre gemete-am gonit
Prin cetăţi sălbatic pustiite.
AL TREILEA GLAS
(din văzduh)
Pămîntului i-am dat culori,
Pustietatea să-şi îmbrace,

Dar vaietele-adeseori
Mi-au sfîşiat senina pace.

AL PATRULEA GLAS
(din vîrtejuri)
De sub munţii-aceştia, zborul
Ne-am luat, necontenit.
Nici vulcanul, arzătorul,
Şi nici tunetul cumplit,
Glasul nu ne-au amuţit.

ÎNTÎIUL GLAS
Nicicînd nu ne-am plecat albita frunte
Ca la auzul vocii tale crunte.

AL DOILEA GLAS
Spre ale Indiei mări n-am mai purtat
Un sunet ca acesta, niciodat'!
Un marinar pe punte adormit,
În valuri, auzindu-l, a sărit
Strigînd: — „Vai mie, vai!" Şi a murit,
La fel ca marea de înnebunit.

AL TREILEA GLAS
Astfel de vorbe n-au mai sfîşiat
Zburînd spre ceruri, paşnicu-mi regat:
Cînd rana-i s-a închis, o-ntunecime
De sînge-a stins a zilei limpezime.

AL PATRULEA GLAS
Ne-am tras - 'napoi înspăimîntate
Spre peşterile îngheţate
Şi-am amuţit, fără suflare,
Deşi tăcerea-un iad ne par'.

PĂMÎNTUL - MUMĂ
Atunci strigară peşterile mute:
„Nenorocire!" Găunosul cer
Răspunse, hohotind: „Nenorocire!"
Iar Oceanul, căţărat pe tăun,
Urlă biciuitoarelor vîntoase:
„Nenorocire!" Neamurile toate
Păliră la auzu-acestui strigăt.

PROMETEU
Am auzit un zvon: nu-i glasul meu.
O, mama, tu şi fiii tăi aveţi
Dispreţ pentru acel ce v-a salvat
De crîncena lui Jupiter putere.
Ca pîcla dimineţii-aţi fi pierit
De n-ar fi fost voinţa-mi răbdătoare.

Nu mă cunoaşteţi oare? Sînt Titanul,
Cel ce din agonia lui făcut-a
O stavilă în calea tiraniei
Duşmanului, altminteri neînvins.
O, pajişti prinse-n stîncă, şi torenţi
Hrăniţi cu-omăt, pe care-acum vă văd
Prin ceţuri, hăt departe, — altădată
V-am străbătut dumbrăvile umbroase
Cu Asia-mpreună, sorbind viaţă
Din ochii ei iubiţi. De ce nu vrea
Al nostru spirit, azi, să stea de vorbă
Cu mine, cel ce, singur, a oprit —
Cum ai opri un car mînat de diavol —
Făţărnicia şi puterea celui
Care vă umpLe limpezile rarişti
Şi văile, cu gemete de robi?
O, fraţii mei, de ce nu-mi daţi răspuns?

PĂMÎNTUL - MUMĂ
Ei nu cutează.

PROMETEU
Nu cutează nimeni?
Aş vrea să-aud din nou acel blestem.
Dar ce grozavă şoaptă se stîrneşte?
Nu-i sunet parcă: ţiuie prin trup,
Ca fulgerul-'nainte să izbească.
Vorbeşte, duh! Simt, după vocea-ţi surdă,
Că te apropii — îmi eşti drag. Hai, spune-mi
Deci, cum l-am blestemat?

PĂMÎNTUL-MUMĂ
Cum poţi s-auzi,
Cînd nu cunoşti a morţilor vorbire?

PROMETEU
Eşti spirit viu, vorbeşte deci ca viii.

PĂMÎNTUL-MUMĂ
Nu îndrăznesc: mi-e teamă că monarhul
Din Cer, m-ar auzi şi m-ar lega
De-o roată mai cumplită ca aceea
Pe care mă rostogolesc.
Eşti bun Şi înţelept. De-aceea, deşi zeii
N-aud această voce, eşti mai mult
Decît un Dumnezeu. Mă-ascultă, dar.

PROMETEU
Prin mintea mea, ca nişte umbre dese,
Trec gînduri negre, înfricoşătoare.
Simt că mă pierd, ca-ntr-o iubire mare

Şi totuşi sufăr.

PĂMÎNTUL-MUMĂ
Nu, nu poţi s-anzi:
Tu eşti nemuritor, iar graiu-acesta
Îl ştiu doar muritorii.

PROMETEU
Cine eşti, O, melancolic glas?

PĂMÎNTUL-MUMĂ
Sînt muma ta,
Care-a simţit cum trece bucuria —
(Ca sîngele prin trupul unui om)
Prin vinele-i de piatră, pînă-n fibra
Copacilor cu frunzele în vînt,
Cînd tu, din sînul ei, te-ai ridicat
Asemeni unui nor strălucitor, —
O, duh al bucuriei pătimaşe!
La glasul tău, sărmanii ei feciori
Şi-au smuls din ţărnă frunţile plecate,
Iar crîncenul Tiran atotputernic,
De spaimi a pălit, pînă-al său tunet
Te-a-nlănţuit aici. — O, fiul meu,
Priveşte milioanele de lumi
Ce ard şi se rotesc în jurul nostru:
Locuitorii lor văzut-au cum
Lumina mea pierea în larga boltă, —
Cum marea se stîrnea. sub o furtună
Ciudată, — cum din munţii albi, sfărmaţi
De groaznice cutremure, un foc
Nemaivăzut îşi scutura sub ceruri
Grozava coamă, — cum întinse cîmpuri
Erau cuprinse de potop sau arse
De fulgere; cum în cetăţi trufaşe
Creşteau scaieţi albaştri — şi-n odăi
Menite doar plăcerii se tîrau
Flămînde broaşte; Foametea şi Ciuma
Izbeau în oameni, viermi şi dobitoace,
Iar arborii şi iarba se uscau;
Păşunea, lanul, via — năpădite
De ierburi otrăvite — se chirceau, —
Căci pieptu-mi se sleise de durere.
Iar Aerul — suflarea mea — era
Spurcat ca de o molimă, de ura
Ce o respiră-o mamă împotriva
Aceluia care-i ucide pruncul.
Da, eu ţi-am auzit blestemul groaznic.
De l-ai uitat, noianul meu de mări,
Munţi, rîuri, peşteri, vînturi, — şi văzduhul
Nemărginit, şi neamul fără grai
Al morţilor — blestemul ţi-l păstrează

Ca pe un talisman nepreţuit.
Noi ne gîndim, cu tainici nădejde
Şi bucurie, la acele vorbe
Cumplite, dar ni-e teamă-ale rosti.

PROMETEU
O, mamă sfîntă! Orice vidate
Primeşte de la tine-o alinare:
Flori, poame dulci, şi sunete vrăjite,
Şi dragoste, — ce-i drept, prea trecătoare.
Nu-s pentru mine - acestea, — dar cuvîntul
Ce l-am rostit nu mi-l tăgădui!

PĂMÎNTUL-MUMĂ
Îl auzi-vei. Magul Zoroastru —
Copilu-mi mort — plimbîndu-se-n grădină
Zărit-a chipul său (Era-nainte
De-a se preface-n pulberi Vavilonul).
Doar el, dintre toţi oamenii, văzut-a
Această arătare. Căci, să ştii:
Sînt două lumi, — a vieţii şi a morţii.
Pe cea dintîi, o vezi — însă cealaltă
E sub morminte şi e locuită
De umbrele făpturilor ce-s vii
Şi cugetă, pînă ce-n moarte, toate
Se logodesc şi nu se mai despart.
Acolo-s vise şi închipuiri,
Tot ce doreşte dragostea, sau naşte
Credinţa: plăsmuiri încîntătoare,
Ciudate, dar şi înfricoşătoare.
Deasupra lor eşti spînzurat, sărmane, —
O umbră zbuciumată printre munţi
Ce-s baştină vîrtejurilor; zeii
Îşi au sălaş acolo, ca şi toate
Stihiile — unor lumi iară de nume, —
Fantome mari, ţinînd în mînă schiptre;
Eroi, jivine, oameni; Demogorgou —
Grozavă umbră — e şi el acolo,
Precum şi-atotputernicul Tiran,
Pe tronuL lui de aur arzător.
O umbră din acestea, fiul meu,
Rosti-va-ndat' blestemul tău, de care
Şi-aduc aminte toate. Dacă vrei,
Chiar umbra ta ţi-o cheamă, sau de nu,
Pe-aceea a lui Jupiter, sau Hades,
Sau Typhon, sau a zeilor mai crînceni
Ce s-au născut, după căderea ta,
Din pîntecele Răului, prea rodnic, —
Spre a-mi călca feciorii în picioare.
Tu cheamă-le, şi-ţi vor răspunde: astfel,
A Despotului oarbă răzbunare
Va trece prin deşarte umbre-ntocmai

Ca vîntul printr-o poartă părăsită
Din vreun palat de mult părăginit.

PROMETEU
Să nu laşi, mamă, ca vreo vorbă rea
Să treacă iarăşi pragul gurii mele
Sau a vreunui semen. Te arată,
O, umbră a lui Jupiter, te chem!

IONE
Peste urechi şi ochi îmi sînt
Aripile desfăşurate,
Însă prin umbra lor de-argint
Şi prin penetul lor, răzbate
Un chip, şi-un zvon ciudat.
Să nu îţi facă nici un rău,
O, frate-nsîngerat,
Pe care pururi te păzim
De dragul sorei ce-o iubim.

PANTEA
E-un vuiet de vîrtej subpămîntean,
De foc, cutremur, munte sfărîmat.
Iar chipul e ca vuietul de-avan
Şi poartă-un strai ca bolta,
Înstelat, în mîna-i grea
E-un schiptru de-aur, ca să poată
Pe nori călca.
E crunt, dar liniştit ca şi călăul
Ce săvîrşeşte, dar nu simte, răul.

UMBRA LUI JUPITER
De ce puterea tainică a lumii
Acesteia ciudate, m-a adus
Aici, pe mine —firavă fantomă —
Purtîndu-mă pe groaznice furtuni?
Ce sunete ciudate-mi vin pe buze?
Nu seamănă cu glasu-n care stirpea
Strigoilor vorbeşte pe-ntuneric.
Iar tu, martir semeţ, tu cine eşti?

PROMETEU
Spăimoasă arătare, cum eşti tu
Aşa-i şi cel a cărui umbră eşti.
Eu sînt duşmanul lui, da, sînt Titanul.
Rosteşte-acele vorbe — si le-aud,
Chiar dacă nici un gînd nu-ţi umple glasul.

PĂMÎNTUL-MUMĂ
Munţi suri, păduri bătrîne, ape limpezi,
Voi, rîuri cu ostroave-n braţe, peşteri
Profetice, — deşi vi-e mut ecoul,

Vă bucuraţi c-aveţi acum prilejul
Să auziţi ce nu puteţi rosti.

UMBRA
Un duh cuvîntă-n mine, mă cuprinde
Şi mă sfîşie, ca un fulger—norul.

PANTEA
Priviţi cum îşi înalţă, crunt, privirea:
Se-ntunecă deasupra-i bolta-ntreagă.
O, apără-mă! Glasul i-l aud!

PROMETEU
Îmi văd blestemu-n gesturile-i mîndre,
În recea lui privire sfidătoare,
În ura-i calmă, şi în deznădejdea
Ce-şi bate joc de sine, surîzînd...
Ca pe un sul e scris... Vorbeşte, totuşi!

UMBRA
O, demone, te-nfrunt! încearcă tot
Ce eşti în stare împotriva mea!
Tu, peste zei şi oameni crunt despot,
Doar o făptură n-o vei subjuga!
Mă-mproaşcă, dar, cu molimele tale,
Cu spaimele-ţi cumplite, infernale;
Mă mistuie cu focul şi cu gerul
Şi prăvăleşte peste mine cerul.
Cu fulgere, cu grindini şi cu mii
De furii, călărind pe vijelii.
Atotputernic eşti. Ţi-am dat putere
Asupra tuturor, afară doar
De tine însuţi şi de a mea vrere.
Din turnul tău ceresc trimite-ţi, dar,
Prăpădul peste neamul omenesc.
Răpune-i pe acei ce îi iubesc.
Vreau ura ta s-apese cel mai greu
Asupra mea şi-a tot ce e al meu.
Cît timp vei fi acolo-n ceruri domn,
Răbda-voi agonia fără somn.
O, zeule ce umpli-această vale
A plîngerii, cu sufletul tău van —
De tremură în faţa vrerii tale
Pămînt şi cer. Triumfător duşman,
Fii blestemat! Blestemul meu să-ţi fie
Ca remuşcarea, şi să te sfîşie,
Nemărginirea ta să fie-un chin,
O haină cu urzeală de venin;
Puterea ta-cunună de jăratec
Să-ţi fie peste creierul zănatec.
Să-ţi fie sufletul strivit de rele;
Pe cele bune, silnic să le vezi.

Nemărginite ca şi Lumea-s ele
Şi ca şi tine, ce, stingher tronezi;
Deşi tu eşti icoana-ngrozitoare
A Forţei calme, vine ziua-n care
"Va trebui să pari aşa cum eşti:
Şi după-atîtea fărdelegi prosteşti,
Doar hulă va rămîne-n urma ta în
Spaţiu şi-n Timp cînd vei cădea.

PROMETEU
Aceste vorbe fost-au ale mele?

PĂMÎNTUL-MUMĂ
Da, ale ta le-au fost.

PROMETEU
Îmi pare rău:
Sînt pătimaşe vorbele, şi vane.
Durerea-i oarbă uneori; a mea
La fel a fost. Nu vreau ca vreo făptură
Să sufere, atîta cît e vie.

PĂMÎNTUL-MUMĂ
Vai mie, cît de neferice sînt
Că, pîn-la urmă, Jupiter te-a-nfrînt.
Daţi glas durerii, — cîmpuri, mări afunde!
Pămîntul, cu inima-i zdrobită, va răspunde.
Voi, duhuri ale celor morţi şi vii, căzut
Şi-nfrînt e cel ce vi-a fost reazim, scut.

ÎNTÎIUL ECOU
Căzut şi-nfrînt!

AL DOILEA ECOU
Căzut şi-nfrînt!

IONE
E numai un leşin, o ştiu:
Titanul nu a fost învins,
Dar iată-n hăul azuriu
Al muntelui cu piscul nins,
Se-apropie o Arătare ;
Cu încălţări de aur vine
Şi calcă vîntul în picioare;
Aripile, de sînge pline,
De fildeş par. Şi-n dreapta ţine
O varga cu năpîrci — îmi pare.

PANTEA
E crainicul lui Jupiter — Mercur.

IONE

Şi ce-s aceste arătări hidoase,
Cu păr de hidră şi aripi de fier,
Care-napoia lui vin, zgomotoase,
Călări pe vînt, ca norii de pe cer?

PANTEA
Ele-s căţelele lui Jupiter:
Cu gemete şi sînge le hrăneşte
Cînd, zguduind fruntariile bolţii,
Pe-un nour de pucioasă călăreşte.

IONE
Le mînă oare-acum
Ca-n noi dureri să îşi înfigă colţii?

PANTEA
Titanu-i dîrz ca de-obicei, dai mîndru nicidecum.

ÎNTÎIA FURIE
Ha, ha! Adulmec viaţă!

A DOUA FURIE
Îngăduiţi-mi să mă uit în ochii lui!

A TREIA FURIE
Nădejdea de a-l schingiui miroase
Cum îi miroase corbului mormanul
De stîrvuri după-o bătălie grea.

ÎNTÎIA FURIE
Ce, şovăi, crainice? Fiţi bucuraţi,
Căţelelor din iad, căci fiul Maiei
Petrecere şi hrană ne va da
Curînd. Atotputernicului, nimeni
Nu-i poate fi pe plac, prea multă vreme.

MERCUR
Întoarceţi-vă-n cuştile de fier,
Flămîndelor, şi clămpăniţi pe malul
Şuvoaielor de lacrimi şi de flăcări!
Te scoală, Geryon, şi tu, Gorgona, —
Himeră, tu, şi tu, viclene Sfinx
Care-ai adus Tebanilor otrava
Iubirii nefireşti, şi-a unei uri
Mai nefireşti: Le veţi înlocui
Pe-aceste furii.

ÎNTÎIA FURIE
Milă! Indurare!
Nu ne-alunga!
Murim de nerăbdare!

MERCUR
Atunci, tăcere!Aprige martir,
Purces-am către tine fără voie,
Trimis prin vrerea Tatălui ceresc
Spre-a săvîrşi o nouă răzbunare.
Vai! Milă mi-e de tine, — mă urăsc
Că nu-s în stare de mai mult.
Un iad îmi pare cerul după ce te văd.
Ca o mustrare blinda, zi şi noapte
Mă urmăreşte trupul tău muncit.
Eşti dîrz, şi bun, şi plin de-nţelepciune,
Dar e-n zadar să lupţi de unul singur
Cu cel Atotputernic, — după cum
Ne-nvaţă pururi limpezile faruri
Care măsoară şi despart cu grijă
Un an de celălalt. Nu-i chip să fugi
De-a lor lumină. Chiar în clipa asta
Asupritorul tău îi înarmează
Cu chinuri noi, de neînchipuit,
Pe demonii ce pun la cale-n Iad
O lentă agonie. Iar menirea-mi
E să-i aduc aici pe cei mai răi
Şi mai vicleni din demonii ce umplu
Abisul, — şi să-i las să-şi facă treaba.
N-aş vrea să fie-aşa. Tu ştii o taină
Pe care nimeni altul n-o cunoaşte
Şi care ţi-ar putea aduce schiptrul, —
Cel pentru care tremură Tiranul.
Îmbrac-o în cuvinte, te slujeşte
De ea, ca de-un mijlocitor la tronu-i.
Hai, încovoaie-ţi sufletul în rugă
Şi, ca un credincios smerit în templu,
Îngenunchează-ţi vrerea în trufaşa
Ta inimă, — căci facerea de bine
Şi umilinţa pot sa îmblînzească
Pe cei mai crunţi şi neîndurători.

PROMETEU
Chiar binele, în rău îl schimbă răii.
Eu i-am dat tot ce are: drept răsplată
M-a-nlănţuit aici — de ani şi veacuri,
Să sufăr zi şi noapte; pe arşiţă
Îmi crapă pielea, iar în nopţi cu lună
Îmi creşte-n jurul părului cunună
De ţurţuri cristalini. Şi-n vremea asta,
Vătafii lui îmi calcă în picioare,
Din voia lui, iubita seminţie.
Aceasta-i a tiranului răsplată —
Şi e firesc — căci răul nu-i în stare
Nici să primească binele. De-i dărui
O lume, sau de pierde vreun prieten,
El simte ură, teamă sau ruşine —

Dar nu recunoştinţă. îmi plăteşte
Doar pentru propria-i fărădelege.
Mărinimia-i pentru el un ghimpe
Care sfîşie somnul Răzbunării.
Supunerea, ştii bine, nu-i de mine:
Şi ce fel de supunere mi-ar cere
Sau aş putea să-i dau, decît aceea
De-a spune un cuvânt ce-ai fi pecetea
Robiei omenirii, — un cuvînt
Ce tremură, ca spada lui Damocle
Deasupra strălucitei lui coroane?
Nu, n-am să mă supun, deşi-aş putea.
Să tămîieze alţii fărdelegea
Atotputernică în chip vremelnic.
Ei nu au a se terne, căci Dreptatea
Biruitoare, împărţi-va milă
Şi nu pedeapsă celor rătăciţi:
Chiar rătăcirea lor, i-e răzbunarea.
Aştept, deci, răbdător, ora răsplăţii.—
De cînd vorbim, e parcă mai aproape.
Dar latră cîinii iadului, ascultă!
Nu zăbovi, priveşte! Ceru-i sumbru —
E semn că se încruntă-al tău Părinte.

MERCUR
De-am fi cruţaţi — eu, de a face răul,
Iar tu, de-a-l îndura! Te-ntreb din nou:
Nu ştii cît va mai ţine-n cer domnia
Lui Jupiter?

PROMETEU
Ştiu doar c-o să-nceteze.

MERCUR
Vai, nu poţi socoti cîţi ani de chinuri
Te mai aşteaptă?

PROMETEU
Ştiu: atîta timp
Cît Jupiter domni-va. Nu mă tem
Şi nu doresc mai mult, nici mai puţin.

MERCUR
Cufunda-te puţin în veşnicie:
Acolo, Timpul, secolele toate
Şi tot ce ne închipuim, nu-nseamnă
Decît un punct; iar mintea răzvrătită
Slăbeşte, ostenind de-atîta fugă,
Şi cade — oarbă, frîntă, buimăcită.
Vezi, poate nu ai socotit toţi anii
Ce-i vei trăi în chin, fără răgaz.

PROMETEU
Să-i socotească, poate, nici o minte
N-ar fi în stare, — totuşi anii trec.

MERCUR
De ţi-ai putea petrece astă vreme
Alăturea de zei, în desfătări?...

PROMETEU
N-aş părăsi prăpastia-îngheţată
Şi-aceste chinuri fără pocăinţă.

MERCUR
O, te admir, dar milă mi-e de tine.

PROMETEU
Să-ţi fie milă doar de sclavii jalnici
Ai cerului, ce se dispreţuiesc
Ei înşişi, — nu de mine, căci în mintea-mi
Tronează-o pace blîndă ca lumina.
Deşartă-i vorba! Demonii ţi-i cheamă!

IONE
Priveşte, soră dragă! Flăcări albe
Au despicat un cedru uriaş
Şi plin de-omăt. Ce-nfricoşat se-aude,
În urmă, tunetuL lui Jupiter!

MERCUR
De-al său cuvînt şi de al tău, mi-e dat
S-ascult. Mi-apasă pieptul remuşcarea!

PANTEA
Priveşte: fiul cerului coboară,
Înaripat, pe-a zorilor lamina.

IONE
Acoperă-ţi cu aripile ochii,
Iubită soră, — să nu vezi nimic, —
Căci ai muri pe loc! Sosesc, sosesc —
Cu aripi fără număr, ca un nor
Al morţii -ntunecînd lumina zilei.

ÎNTÎIA FURIE
O, Prometeu!

A DOUA FURIE
Titan nemuritor!

A TREIA FURIE
Apărătorul sclavilor din ceruri!

PROMETEU
Acel pe care-un glas îngrozitor
Îl cheamă, e aici. Sînt Prometeu,
Titanu-nlănţuit. Cumplite iazme,
Ce sînteţi voi? Nicicînd n-au răzbătut
Din Iadul plin de monştri, arătări
Mai hîde — rod al mintii înrăite-a
Lui Jupiter. Privindu-l, îmi pare
Că mă prefac la rîndu-mi într-un monstru
Şi rîd, cu înţelegere greţoasă.

ÎNTÎIA FURIE
Sîntem unelte ale spaimei, urii,
Ne-ncrederii, durerii, deznădejdii
Şi crimei. Precum cîinii costelivi
Prin codri fugăresc rănita ciută,
Noi fugărim făpturile ce plîng
Şi sîngerează, — cînd temutul Rege
Ne-asmute-asupra lor şi ni le-arată.

PROMETEU
O, vă cunosc şi ştiu că sub un nume
Ascundeţi multe firi îngrozitoare.
Ecourile, lacurile-acestea
Ştiu fîlfîirea aripilor voastre
Şi-ntunecimea lor. Dar pentru ce
Veniţi din Iad în hoarde şi mai hîde
Decît sînteţi, în parte, fiecare?

A DOUA FURIE
Nu ştim de fel. —
Vă bucuraţi, surate!

PROMETEU
Aşa de hîde, ştiţi ce-i bucuria?

A DOUA FURIE
Sîntem ca-ndrăgostiţii: bucuroşi
Să se privească, plini de încîntare:
Cum trandafirii-şi scutură roşeaţa
Îmbujorînd obrajii preotesei
Care-ngenunche-n iarbă spre-a-i culege
Şi a-mpleti din ei cunună mîndră, —
Tot astfel, de la victimele noastre
Primim noi umbra ce ne înfăşoară —
Căci, ca şi Noaptea, care-i muma noastră,
Noi n-avem trup, nici faţă desluşită.

PROMETEU
Eu rîd, dispreţuind puterea voastră
Şi-a celui care v-a trimes încoace.
Hai, deşertaţi a chinurilor cupă!

ÎNTÎIA FUEIE
Tu crezi că te vom frînge os cu os
Şi te vom mistui pe dinăuntru?

PROMETEU
Durerea e stihia mea, cum ura-i
Stihia ta. Mă sfîşiaţi: nu-mi pasă.

A DOUA FURIE
Crezi, oare, că vom rîde-n ochii tăi
Lipsiţi de pleoape, — şi cu asta, gata?

PROMETEU
Nu-mi pasă de ce-mi faceţi, ci de tot
Ce suferiţi, fiind atît de rele.
O, crudă-a fost puterea ce v-a scos
Pe voi, şi alte iazme, la lumină.

A TREIA FURIE
Tu crezi că vom trai, pe rînd, prin tine,
A trupului tău viaţă, fără-a-i stinge
Arzîndul suflet, şi că vom rămîne
Alăturea de el, ca o mulţime
De zurbagii, ce tulbură senina
Odihnă-a înţelepţilor? Sau crezi
Că-ţi vom fi spaima cuibărită-n creer,
Zăludul dor ce inima-ţi va strînge,
Sau sîngele ce, ca o agonie
Prin labirintul vinelor va curge?

PROMETEU
De pe acum vă simt astfel şi totuşi
Rămîn monarh deplin asupra mea, —
Stăpîn peste lăuntricele-mi chinuri,
La fel cum Jupiter vă stăpîneşte
Cînd Iadul se răscoală împotrivă-i.

CORUL FURIILOR
De la capătul lumii, de la-ntinsu-i hotar,
Unde-i noaptea-ngropată, iar zorii răsar,
Veniţi, veniţi, veniţi!
Voi, cei ce, cu chiote munţii-i clintiţi
Cînd se năruie mîndrele-oraşe, gemînd;
Voi, cei ce pe mare umblaţi, lunecînd,
Pîndind urma Foamei şi-adînca bulboană
Ce-nghite corăbii lipsite de hrană.
Veniţi, veniţi, veniţi!
Lăsaţi patul rece-ntins
Sub un neam deapururi stins;
Lăsaţi ura, cum se lasă
Focu-n spuză învelit

Va ţîşni mai sîngeroasă
Flacăra, de l-ai stîrnit.
Lăsaţi sila semănată
În cei tineri, fermecaţi
De simţirea ce-i desfată.
Taina iadului, n-o daţi
În vileag, acuma, toată
Visătorilor zăluzi
Care-n spaimă sînt mai cruzi
Decît voi, în ura voastră.
Hai veniţi, veniţi, veniţi!
Iadu-şi cască larga poartă.
Buzna dăm. Suflarea noastră
Frînge aerul. Deşartă,
Însă, truda ne va fi
Dacă voi nu veţi veni.

IONE
Aud bătaia unor noi aripe.

PANTEA
Pietroşii munţi se clatină, cuprinşi
De-un tremur, ca văzduhul, auzind-o.
Iar umbra lor mă face ca-ntre aripi
Să simt un gol mai negru decît noaptea.

ÎNTÎIA FURIE
Vi-e glasul ca un car înaripat.
Pe iuţi vîrtejuri, către zări, mînat:
Departe de măceluri ne-a purtat.

A DOUA FURIE
Departe de cetăţi înfometate.

A TREIA FURIE
De gemete, de răni însîngerate.

A PATRA FURIE
De sfaturile regilor, la care
Se hotărăste-a sîngelui vînzare.

A CINCIA FURIE
Departe de cazanul alb, fierbinte, în care...

UNA DIN FURII
Ştiu. Dar nu rosti cuvinte
Ce-ar rupe vraja tainică, menită
Să frîngă cerbicia îndîrjită
A celui invincibil, care-nfruntă
A Iadului putere, cea mai cruntă.

ALTĂ FURIE

Sfîşie vălul!

ALTĂ FURIE
Iată-l sfîşiat!

CORUL
Palida zorilor stea
Luminează — o năpastă prea grea.
Titanule, tremuri? Noi rîdem de lauda ta —
Că-n om ai trezit luminoasa ştiinţă:
Aprins-ai în el o sete, pe care nu-i cu putinţă
S-o stingă izvoarele-acestea, — o sete ce-l face
Să spere, să vrea, să iubească — şi-n veci nu-i dă pace.
Un om blajin s-a arătat
Pe-acest pămînt însîngerat.
Cuvîntul lui a dăinuit
Ca un venin, ce-a veştejit
Şi Adevărul, şi-ndurarea,
Şi Pacea. E-un blestem în aer:
Oraşele astupă zarea
Cu fumul lor. Auzi un vaer?
E duhul lui blajin, ce plînge
Că a aprins credinţa-n lume:
Priveşte, flacăra se stînge —
Şi cît un licurici acum e.
Lîngă tăciuni s-au strîns, speriaţi,
Cei care-au supravieţuit.
Vă bucuraţi, vă bucuraţi!
Vremile trecute către tine vin.
Negru-i viitorul. Perină de spini
E prezentul, pentru capul tău neadormit.

SEMICORUL I
Stropi de sînge curg — talaz
De pe palidu-i obraz.
Dă-i o clipă de răgaz!
Uite-un neam: din deznădejde,
Precum ziua, se trezeşte.
Adevărul îi e muză,
Libertatea-călăuză.
Oamenii se înfrăţesc —
Fii ai Dragostei...

SEMICORUL II
Zăresc
Altceva: cum, ca o fiară
Unul pe-altul se omoară.
Moartea-podgoreanul, strînge
În butoaie noul sînge,
Pîn-ce deznădejdea frînge
Lumea rea, pe care sclavii şi tiranii-o dobîndese.
(Toate furiile, afară de una, se fac nevăzute.)

IONE
Ascultă, soră, geamătul acesta
Adînc, care sfîşie inima
Blajinului Titan, cum o furtună
Sfîşie pieptul mării — de-i aud
Jivinele din peşteri, lungul geamăt. —
Tu poţi privi cînd demonii-l muncesc?

PANTEA
Vai, am privit de două ori, mi-ajunge!

IONE
Şi ce-ai văzut?

PANTEA
Priveliştea-i cumplită:
Un tînăr cu privirea răbdătoare,
Pe-o cruce răstignit...

IONA
Atîta doar?

PANTEA
În juru-i, cerul, dedesubt, pămîntul.
Ticsite de imaginile maţii —
Rod hîd al mîinii omului, ba chiar
Al inimii-omeneşti. Cu un surîs
Sau cu-o privire rea, an fost ucişi,
Cu-ncetul, oameni. Şi mai văd şi alte
Privelişti, prea cumplite ca să pot
Să le descriu. — Să nu ne mai uităm!
Destul c-aud şi gemete le-acestea.

FURIA
Priveşte-un simbol: cei care îndură
Cătuşe, hulă, cazne, — pentru om,
Nu fac decît s-abată-asupra lor
Şi-a omului, o înmiită jale.

PROMETEU
Alungă-i spaima din privirea tristă;
Închide-i gura pală; de pe frunte
Să nu-i mai curgă sîngele, ce trece
Şi-n lacrimile tale. Ţintuieşte
În moarte şi în pace ochii-aceştia,
Încît să nu mai zgudui crucea asta
Cu zvîrcolirea ta, şi să nu-ţi moi
În al tău sînge degetele pale.
O, hîdule! Ţi-e numele-un blestem —
Nu-l voi rosti. îi văd pe înţelepţii,
Blajinii, mîndrii, drepţii, — cei urîţi

De sclavii tăi, fiindcă toţi aceştia
Îţi seamănă. Pe unii vreo minciună
I-alungă din căminul drag", ales
De timpuriu, şi-abia tîrziu jelit
(La fel cum jaguari i-alungă ciuta);
Pe alţii-i leagă-n brute reci, de stîrvuri,
Iar alţii (parc-aud al gloatei hohot)
Sînt arşi pe rug. împărăţii temute
Plutesc sub mine, ca nişte ostroave
Din mare smulse, şi ai căror fii
Sînt puşi să-noate-n sîngele obştesc,
Sub vîlvătaia casc/lor lor arse.

FURIA
Tu, foc şi sînge poţi vedea; de asemeni
Poţi auzi şi geamătul; dar lucruri
Mai groaznice rămîn neauzite
Şi nevăzute, înapoia ta.

PROMETEU
Mai groaznice?

FURIA
Da, află de la mine
Că-n fiecare inimă-omenească
Rămîne groaza, chiar cînd piere chinul
Cu care s-a hrănit: chiar cei mai nobili
Se tem de tot ce ar dispreţui
Să creadă că-i aevea. Obiceiul
Şi prefăcătoria, mintea lor
O schimbă într-un templu închinat
Unor credinţe, astăzi învechite.
Ei nu cutează să-mbunătăţească
Ursita omenirii, dar nu ştiu
Că sînt lipsiţi de-această cutezanţă.
Cei buni au vlagă - numai cît să verse
Deşarte lacrimi. Iar cei tari duc lipsa
De bunătate: şi mai rea li-e lipsa.
Cei înţelepţi n-au dragoste, iar cei
Care iubesc, nu au înţelepciune.
Astfel, cu răul binele se-mbină.
Mulţi sînt bogaţi şi tari, şi-ar **ii** şi drepţi
De n-ar trăi ca nişte nesimţiţi
Printre săraci; ei nici nu ştiu ce fac.

PROMETEU
Aceste vorbe-s ca un nor de şerpi
Înaripaţi; dar mie mi-este milă
De cei ce nu-s de ele chinuiţi.

FURIA
Ţi-e milă, spui? Atuncea tac!

(se face nevăzută)

PROMETEU
Vai mie!
Mi-e dat pe veci să sufăr, să mă chinui!
Îmi închid ochii, văduviţi de lacrimi,
Dar văd mai clar în mintea-mi luminată
De suferinţă, ticăloasa-ţi faptă,
Tiranule viclean! în moarte-i pacea.
Tot ce-i frumos şi bun, se-ascunde-n groapă.
Fiind un zeu — nu-mi pot găsi hodina
În moarte, — nici n-o caut. Crunt monarh,
Nu-i biruinţă răzbunarea ta,
Ci-nfrîngere. Nălucile cu care
Mă chinui,îmi sporesc puterea, astfel
Încît vor fi, curma, nişte himere —
Nu umbre ale vieţii-adevărate.

PANTEA
Ci spune-mi, ce mai vezi?

PROMETEU
Sînt două chinuri: Să vezi, şi să vorbeşti.
Mă cruţă barem De unul dintre ele.
Sînt cuvinte Sfinţite de Natură şi-nălţate
Ca un drapel strălucitor: în jurul
Cuvintelor acestora s-au strîns
Noroadele, strigînd ca într-un glas:
Iubire, Adevăr şi Libertate!
Deodată, printre ele-a pogorît
Din cer o zăpăceală fără margini:
Gîlceava, teama si înşelăciunea
Au triumfat; s-au repezit tiranii
Ca să-şi împartă prada, lacomi. Umbra
Acestui adevăr, eu am văzut-o.

PĂMÎNTUL - MUMĂ
O, fiule, simţit-am al tău chin:
Era amestecat cu bucuria
Pe care-o dau durerea şi virtutea.
Spre-a te slăvi, eu chem acele duhuri
Frumoase şi zglobii, ce-şi au sălaşul
În beciurile minţii omeneşti,
De unde îşi iau zborul în văzduh,
Ca păsările; ele-întrezăresc
Ca-ntr-o oglindă viitorul, peste
Acest tărîm crepuscular. Aş vrea
Ca vorba lor să-ţi fie mîngîiere!

PANTEA
Te uită, soră: Duhuri vin, puzderii,
Ca norii în lumina primăverii.

Azurul îl străbat.

IONE
Tot vin încoace,
Cum aburii din văi, cînd vîntul tace,
Se caţără pe rîpă, risipite. Ascultă!
Cîntă brazii, pasămite. Sau cîntă lacul?
Sau cascada, poate...

PANTEA
E-un cînt mai trist, mai dulce decît toate.

CORUL DUHURILOR
Călăuzim, de mii de ani,
Pe-ai lumii muritori sărmani
Supuşi de-ai cerului tirani;
Nu otrăvim cu-al nostru duh
Al minţii omeneşti văzduh:
Fie el sumbru ca o zi
Sleită de furtună şi
Brăzdată doar de raze stinse, —
Sau luminos şi împăcat
Asemeni bolţii necuprinse, —
În el ne facem cuib curat,
Cum pasărea în vînt şi-l face,
Cum peştele —""şi-l face-n apă,
Cum omul gîndul şi-l desface
Pe tot ce-i dincoace de groapă.
Plutim ca norii prin stihia
Fără hotar, în zboruri line.
De-acolo-aducem profeţia
Ce-ncepe şi sfîrşeşte-n tine!

IONE
Tot vin, pe rînd. în preajma lor, văzduhul
E luminos,ca-n jurul unei stele.

ÎNTÎIUL DUH
Pe-al goarnei suflu am zburat
Şi beznele le-am despicat,
Gonind, gonind neîncetat.
Din pulberea idolatriei,
Din steagul rupt al tiraniei,
Veneau spre mine, în tărie,
De-a valma, strigătele:
„Moarte! Triumf! Nădejde! Libertate!"
Şi se stingeau prin ceruri, toate.
Un singur sunet dăinuia
În jurul meu, deasupra mea:
Era al Dragostei duh blînd,
Care cutreera tăria,
Înseninînd si aducînd

Nădejdea noastră în mai bine.
Era, anume, profeţia
Ce-ncepe şi sfîrşeşte-n tine.

AL DOILEA DUH
Sta curcubeul ca o punte
Deasupra valurilor crinte.
Furtuna, cu semeaţa-i frunte,
Fugea, ca un cuceritor,
Tîrînd al norilor ciopor —
Captiv uriaş. Fiece nor
Era de fulger despicat,
Iar tunetul rid ea, turbat.
Vedeam corăbii cum se zbat
Şi cum se cască-a morţii groapă
Ca gura Iadului, în apă.
Atunci, urcat-am pe-o corabie
Tăiată de-a furtunii sabie
Şi către tine m-am grăbit,
Minat de geamătul cumplit
Al unuia ce dăruise
Vrăjmaşului său îndîrjit
O scîndură, şi-apoi murise.

AL TREILEA DUH
Stam lîngă-un înţelept. Ardea
O lampă lîngă cartea grea,
Cu care mintea şi-o hrănea.
Un vis cu-aripi de foc, deodată
Zbură spre perina-i curată:
Acelaşi vis care-altădată
Trezise-n el compătimirea
Şi suferinţa; omenirea
Se-nfăşurase-n strălucirea
Acestui vis. De el purtat,
Aici, ca Dorul am zburat.
Dar pînă-n zori 'napoi voi fi,
Lîngă-nţelept, spre-a nu-l mîhni.

AL PATRULEA DUH
Pe buzele-unui bard dormeam:
Ca un îndrăgostit visam
Cînd răsuflarea i-auzeam.
Nu fericirea pămînteană
E pentru el a minţii hrană,
Ci sărutarea — aeriană
A viselor fără prihană.
Din zori pînă-n amurg priveşte
La soarele ce se-oglindeşte
În lac, şi care daureşte
Albinele ascunse-n flori.
Al lucrurilor rost, nu-l ştie,

Dar făureşte uneori
Făpturi, a căror veşnicie
Le-nalţă peste muritori.
Una din ele m-a trezit
Şi-n ajutor eu ţi-am venit.

IONE
Nu vezi venind din Răsărit şi-Apus
Două făpturi ce lunecă pe sus,
Ca doi hulubi în drum spre cuibul lor?
Sînt gemenii văzduhului. Ascultă!
În glasurile lor se simte-un dor
Amestecat cu deznădejde multă.

PANTEA
Mai poţi vorbi? Eu mă înăbuş, soră!

IONE
Da, frumuseţea lor îmi dă putere,
Te uită cum plutesc pe-aripi uşoare,
De-azur tivit cu aur, ca şi cerul:
Surîsul lor e-o stea strălucitoare.

CORUL DUHURILOR
Văzut-ai chipul Dragostei, cumra?

AL CINCILEA DUH
În timp ce, ca un nor, goneam prin larga-mpărăţie,
Făptura cu o stea în vîrf, de fulgere purtată
Zbură prin faţa mea-mproşcînd a vieţii bucurie
Din părul ei înmiresmat. Lumina ei curată
Asupra lumii se-aşternea. Dar cînd trecui, pierise
Şi-n urmă-i, golul se căsca, dezvăluind privirii
Mari înţelepţi-înnebuniţi, vieţi tinere-ucise,
Şi patrioţi decapitaţi. O, rege al mîhnirii,
Am pribegit pînă ce tu, cu zîmbetul iubirii
Ai prefăcut acest coşmar în vis al fericirii.

AL ŞASELEA DUH
Vai, soră, deznădejdea-i o gingaşă făptură:
Ea nu zboară prin aer, nu umblă pe pămînt.
Din inimile celor mai buni şi darnici, fură
Nădejdile — şi calcă uşure, ca un vînt.
Vrăjiţi de fîlfîirea aripilor ei mute,
Şi de-armonia blîndă a iuţilor ei paşi, —
Și bucurii visează, cereşti, neîntrecute
Și numele „Iubire" dau monstrului trufaş,
Trezindu-se, doar chipul Durerii-l văd, precum
Făcu şi cel pe care îl salutăm acum.

CORUL

Deşi Ruina-hîdă, sumbră,
E-acuma a Iubirii umbră,
Şi-o urmăreşte-n veci, călare
Pe-al morţii cal înaripat,
De care nimeni n-a scăpat
Şi care calcă în picioare
Şi buruiană rea, şi floare,
Ca un vîrtej înfricoşat, —
O doborî-vei la pămînt,
Oricît ar fi de neînfrînt.

PROMETEU
O, duhuri, cum, spuneţi-mi cum, de ştiţi.

CORUL
În aerul ce-l respirăm — ca vîntul
Ce-alungă-al iernii viscol, rumenind
Bobocii verzi şi înnoind veşmîntul
Naturii — 'ncît ciobanii, pribegind
Pe plaiuri, ştiu că vine primăvara
Şi că-n curînd va înflori măgara, —
La fel Dreptatea, Pacea şi Iubirea
Cînd luptă spre-a cuprinde omenirea,
Sînt pentru noi ca vînturile line
Pentru ciobani, — sînt ca proorocirea
Care începe şi sfîrşeşte-n tine.

IONE
Unde zburară duhurile, oaie?

PANTEA
Rămas-a după ele, doar o stare
Cu muzica asemeni, cînd tăcut-a
Şi glasul plin de farmec, şi lăuta;
Ecourile lor răsună încă
În suflet, ca-ntr-o peşteră adîncă.

PROMETEU
Frumoase sînt făpturile acestea
Născute din văzduh! Şi totuşi simt
Că-afară de iubire, e deşartă
Orice speranţă. Iar tu eşti departe,
O, Asie, tu, care, pentru mine
Erai ca un potir de aur, cînd
Se revărsa întreaga mea făptură
Asemeni unui vis scînteietor,
Sortit, altminteri, pulberii setoase.
Tăcut e totul. Vai, ce greu mi-apasă
Această dimineaţă calmă — pieptul!
Chiar de-aş visa, o caznă mi-ar fi somnul —
De-aş fi lăsat să dorm. Aş vrea să fiu
Ce-am fost menit să fiu: mîntuitorul

Şi reazimu-omenirii chinuite, —
Sau, dacă nu, să mă întorc în haos:
Acolo, nu-i nici chin, nici mîngîiere; —
Pămîntul nu mai poate să-ţi dea tihnă,
Iar cerul nu mai poate chinui.

PANTEA
Oare-ai uitat pe-aceea care-n noaptea
Întunecoasă, rece — te veghează
Şi nu adoarme decît cînd o-nvălui
În marea umbră-a spiritului tău?

PROMETEU
Spuneam că e deşartă — orice speranţă,
Afară de iubire: tu, iubeşti.

PANTEA
Aşa e. Dar luceafărul păleşte
Iar Asia aşteaptă-n valea ceea
Din India, în locu-i de surghiun —
Cîndva pustiu şi îngheţat ca hăul
Acesta, dar acum înveşmîntat
Cu mîndre flori şi ierburi, şi cuprins
De sunete suave, care curg
Pe ape şi prin codri, din eterul
Prezenţei ei a-tot-primenitoare,
Şi care ar pieri dacă n-ar fi
Amestecat cu-al tău. Rămîi cu bine!

ACTUL II

SCENA I.

(Dimineaţă. O vale încîntătoare din Caucazul Indian.)

ASIA
(singură)
Ai coborît din slăvile cereşti —
Da, ca un duh sau ca un gînd ce umple
De lacrimi ochii cei mai reci şi face
Să bată cea mai tristă dintre inimi,
Ce-ar trebui odihna s-o deprindă.
Din leagănul furtunilor cobori
Şi te trezeşti, o, primăvară — fiică
A vînturilor! Vii pe nesimţite,
Ca amintirea unui vis, amară
Acum, fiindcă-a fost o dată dulce.
Tu vii ca geniul, sau ca bucuria
Care purcede parcă din pămînt
Şi-mbracă-n nouraşi de aur valea
Pustie-a vieţii noastre.

E ceasul, ziua, anotimpul tău;
În zori de zi să-mi vii, iubită soră, —
Prea mult ai zăbovit, mult aşteptato!
Vai, clipele ca viermii se tîrăsc!
Un vîrf de stea mai tremură, înfipt
În zorile portocalii, ce cresc
Departe-hăt de munţii purpurii:
Un lac întunecat îl oglindeşte
Prin borta ce o taie-n ceaţă vîntul;
Acum se stinge parcă, dar curînd
Luceşte iar, cînd ceaţa se destramă
Şi cînd, în aer, se desface norul
În firele arzînde ce-l ţeseau.
S-a dus, şi printre piscurile-acelea
Încinse cu zăpezi ce par că-s nouri,
A soarelui lumină aurie
Zbucneşte, tremurînd. Aud, îmi pare,
Cum vîntură împurpuraţii zori,
Eoliana muzică stîrnită
De aripile-i verzi ca apa mării.
(Intră Pantea.)
Simt, văd cum ochii-aceştia ard prin vălul
Surîsurilor prefăcute-n lacrimi,
Ca nişte stele stinse-n albe ceţuri.
Frumoasa şi iubita mea, tu, care
Porţi umbra scumpă a acelui suflet
Care-mi dă viaţă! Te aştept de mult!
S-a căţărat deasupra mării discul
Fierbinte-al soarelui. Mai înainte
Ca aerul să-ţi simtă fîlfîirea,
Mi-a fost bolnavă inima de dor.

PANTEA
Mă iartă, sora mea! Un vis vrăjit
Mi-a copleşit aripile, la fel
Cum vînturile verii-s copleşite
De-a florilor mireasmă-mbitătoare.
Tihnit mi-era pe vremuri somnul, — calmă
Şi-nviorată mă trezean, —'nainte
Ca prăbuşirea sfanţului Titan
Şi prea nefericita ta iubire
Să-mi fi sădit în inimă durerea
Şi dragostea, la fel cum le-au sădit
Şi în a ta, prin mijlocirea milei
Şi a obişnuinţei. Da, pe vremuri
Dormeam adînc sub grotele albastre
Ale-Oceanului bătrîn, pe-un pat
Verzui, de muşchi; cu gingaşele-i braţe
Mezina noastră, Ione,-mi cuprindea
Ca şi-astăzi, părul negru, jilăvit,
Iar eu, cu ochii-nchişi, de pieptul ei
Cel plin de viaţă, faţa mi-o lipeam.

Dar nu ca azi, cînd am ajuns o boare
Ce se sfîrşeşte sub povara dulce
A muzicii prezenţei tale mute;
De cînd m-am cufundat întreagă-n simţu
Prin care dragostea cuvîntă, tihna
Mi-e tulburată, dar rămîne dulce,
Iar ceasurile mele de trezie
Prea pline-s de durere şi de grijă.

ASIA
Arată-ţi ochii, spre-a putea citi
Într-înşii visul tău.

PANTEA
Cum iţi spuneam,
Dormeam cu sora noastră lîngă el.
La glasul nostru, negura din munţi
Se condensa sub lună, aşternînd
Un văl de nea, să ne-ocrotească somnul
De muşcătura gheţii. Două vise
Ni se-arătară-atunci. Nu-l mai ţin minte
Pe cel dinţii. în cellalt se făcea
Că braţele îi cad lui Prometeu
Iar noaptea de azur se luminează
De strălucirea sufletului lui
Neschimbător. Se mai făcea că glasu-i
Răsună ca o muzică divină
Care îmbată mintea-ntunecată,
Cu-al bucuriei vin ameţitor:
„O, soră-a celei care, cu-ai săi paşi
Aşterne peste lume frumuseţea, —
Făptură mai frumoasă ca oricare
Afar-de cea a cărei umbră eşti, —
Ridică-ţi ochii, rogu-te, spre mine".
I-am ridicat: lumina orbitoare-a
Nemuritoarei lui făpturi, era
învăluită de-o iubire mare
Ce, ca un foc, ţîşnea din gura lui
Cu buze pătimaş întredeschise, —
Din ochii lui pierduţi, pătrunzători;
Suflarea lui mă-nvăluia, la fel
Cum soarele îmbrăţişează-n zori
Un nor pribeag de rouă, înainte
De a-l sorbi. Nu auzeam nimic,
Nu mă mişcăm şi nu vedeam, ci numai
Simţeam prezenţa lui, amestecată
Cu sîngele-mi, încît ajuase-acesta
Să fie viata lui, — iar viaţa lui
Să fie-a mea. Ne-am contopit deplin.
Atunci, la fel cum aburii-n amurg
Se strîng din nou pe brazi în mari broboane,
Făptura mea s-a condensat în noapte.

Mi se-adunară ale minţii raze
Şi am putut atunci să-i aud glasul
Al cărui zvon întîrzia în aer
Ca paşii unei melodii suave:
N-am desluşit din sunetele saie
Decît numele tău, deşi-am rămas
S-ascult, în noapte, după ce tăcerea
Se aşternuse peste tot. Apoi
S-a deşteptat şi Ione, şi mi-a spus:
„Poţi tu ghici ce mă frămîntă-n noaptea
Aceasta? Pîn-acum ştiam ce vreau
Şi nu-mi plăcea să am dorinţi deşarte.
Dar iată, - acum, n-aş şti să-ţi spun ce vreau,
Nici eu nu stiu — ceva atît de dulce,
Încît chiar a-l dori e-un lucru dulce.
O, soră, tu mă minţi şi-ţi rîzi de mine.
Descoperit-ai poate-o veche vrajă
Ce mintea mi-a furat-o cînd dormeam
Şi-a contopit-o cu a ta? Căci, iată
Că, adineaori, cînd ne-am sărutat,
Eu am simţit pe gura ta suflarea
Ce-mi dă putere, iar căldura vie
A sîngelui, pe care o pierdusem,
Prin braţele-mpletite a zvîcnit."
Nu i-am răspuns, căci sus pe cer pălise
Luceafărul., — ci am zburat spre tine.

ASIA
Ţi-e vorba ca văzduhul: nu o simt.
Ridică-ţi ochii, spre-a putea citi
Într-înşii cartea sufletului lui!

PANTEA
Încerc să mi-i ridic, deşi se-apleacă
Sub greutatea marii lor solii:
Dar ce-ai putea vedea în ei, decît
Oglinda marii tale frumuseţi?

ASIA
Ţi-s ochii-asemeni cerului albastru,
Adînc, nemărginit; sînt două sfere
Înlănţuite şi îngemănate
Sub gingaşele, lungile lor gene.

PANTEA
De ce priveşti de parc-ar trece-un duh?

ASIA
Simt o schimbare: în adîncul lor
Zăresc o umbră, - un chip: e chipul lui,
Înveşmîntat în dulcea strălucire
A zîmbetelor lui, ce răspîndesc

Un nimb asemeni lunii printre nouri.
O, Prometeu, e chipul tău! Mai stai!
Surîsurile-acestea nu spun oare
Că ne vom revedea sub baldachinul
Pe care-l vor clădi deasupra lumii
Strălucitoarele lor raze? Visul
E dezlegat. Ce umbră-i între noi?
De aspru-i păr, se-nvirtoşcază vîntul
Zmucindu-1; i-s privirile ciudate,
Străpungătoare. Totuşi e-o făptură-a
Văzduhului: prin mantia ei sură
Luceşte roua, ale cărei stele
De aur, nici amiaza nu le stinge.

VISUL
Urmează-mă! Urmează-mă!

PANTEA
Acesta
E visul celălalt.

ASIA
A dispărut.

PANTEA
Acuma trece-n mine. Stînd aici,
Mi s-a părut că văd plesnind bobocii
Migdalului acela fulgerat, —
Cînd vîntul din deşertul alb al Sciţiei
A-ncrîncenat pămîntul, îngheţîndu-1:
Căzură-atunci bobocii într-o clipă,
Dar am văzut pe fiece petală
Fatidicul „urmează-mă", înscris
Ca pe zambile jalea lui Apollo.

ASIA
Cuvintele pe care le rosteşti
Îmi umplu cu năluci uitatul somn.
Mi se părea că rătăceam cu tine
Pe pajişti le-acelea-nvăluite
În cenuşia zorilor lumină.
Mulţimi de nori lînoşi şi albi treceau
Ca nişte turme lingă munţi, minate
În silă de un leneş vînt; de iarba
Abia iţită din ţarina neagră,
O rouă albă spînzura, tăcută.
Şi mai era ceva, dar nu ţin minte
Decît că pe-ale norilor lungi umbre,
De-a curmezişul munţilor, sta scris:
„URMEAZĂ-MĂ!" pe firele de iarbă
Din care roua cerului căzuse, —
Acelaşi semn era, ca scris cu flăcări.

Prin brazi, deodată, vîntul se stîrni
Şi scutură din ramurile lor
O muzică ciudată: se-auziră
Vagi sunete, suave şi prelungi —
Părea rămasul bun al unor stafii:
„URMEAZĂ-MĂ ! URMEAZĂ-MĂ !" Atunci,
Ţi-am spus aşa: „Priveşte-mă, Pantea".
Dar în adîncul ochilor iubiţi
Vedeam acelaşi semn, ca o chemare:
„URMEAZĂ-MĂ!"

ECOUL
URMEAZĂ-MĂ!

PANTEA
Auzi
Cum ne maimuţăresc de bine glasul,
În dimineaţa asta clară, munţii —
De parcă-ai avea grai, ca spiriduşii?

A S I A
E cineva acolo, printre stînci.
Ce sunete strălimpezi! O, ascultă!

ECOURILE
(nevăzute)
Noi sîntem ecouri.
Pururi în mişcare —
Licărim pe rouri,
Stele-amăgitoare —
Pruncă-a Oceanului!

ASIA
Cuvîntă duhurile! Mai răsună
Şi-acum aerienele lor glasuri.
Ascultă-le, Pantea.

PANTEA
Le ascult...

ECOURILE
Urmează-ne glasul —
Mereu mai departe,
Prin peşteri deşarte
Spre codri-o să-ţi poarte,
În linişte, pasul.
(Se aud, de şi mai departe.)
Urmează-a noastră cale,
Prin peşterile goale.
Viersul nostru-o să-ţi arate
Locuri nici de viespi umblate,
Locuri ferecate-n bezne,

Unde dorm, printre mirezme,
Flori de noapte, — pe sub stînci,
La fîntînile adinci.
Năzurosul nostru glas
Va-ngîna uşoru-ţi pas, —
Pruncă-a Oceanului!

ASIA
Vrei glasul să-l urmăm? Se-ndepărtează.

PANTEA
Ascultă! Se aude mai aproape.

ECOURILE
Nerostit, un glas
Doarme-n lumi ciudate.
Numai al tău pas
Să-l trezească poate, —
Pruncă-a Oceanului!

ASIA
Cum piere sunetul, purtat de vînt!

ECOURILE
Urmează-a noastră cale,
Prin peşterile goale.
Prin păduri de rouă pline,
Lîngă lacuri cristaline,
Peste munţi şi peste stînci,
Pîn-la hăurile-adînci
Unde-a stai ascunsă Cea
Ca să plîngă-n ziua ceea,
Cînd de EL te-ai despărţit.
Azi, din nou v-a:i contopit, —
Pruncă-a Ocenului!

ASIA
Pantea, hai, dă-mi mîna. Să urmăm
Aceste glasuri, cît se mai aud.

SCENA II

O pădure presărată cu stînci pline de peşteri. *Asia* şi *Pantea* intră în pădure. Doi fauni tineri stau pe o stîncă şi ascultă.

ÎNTÎIUL SEMICOR AL DUHURILOR
Cărarea tainică, pe unde
Trecu perechea asta, prin
Păduri de cedru, brad şi pin —
De-albastrul cerului se-ascunde.
Nici soarele, nici luna, nici

Săgeata ploilor, nici vîntul
Nu pot pătrunde pîn-aici —
De des ce-i acoperămîntul.
Ci, poate, doar vreun nouraş
De rouă, îndemnat de boare,
Croindu-şi gingaşul făgaş
Printre copacii suri, golaşi,
Presară mici mărgăritare
În palidele flori de laur.
Vreo anemonă se-nfiripă
Dar moare, mută, într-o clipă,
Sau, poate, doar vreo stea de aur
Din roiul celor ce colindă
Prin noapte, a zărit sub ea
Vreo bortă mare cît o stea.
De veste cerul pîn-să prindă,
Şi-a picurat a ei văpaie,
În stropi de aur, ce nicicînd
N-au să se strîngă în vreo ploaie,
Adînca beznă luminînd.
E noapte peste tot. Iar jos,
Pămîntu-ncins de muşchiul gros.

AL DOILEA SEMI COR
Acolo -n largile amieze
Privighetorile sînt treze.
Cînd una dintre ele, frîntă
De prea mult chin sau fericire
Se prăpădeşte de iubire
La pieptul dragului ei mire, —
Pe-o floare, alta stă la pîndă
Spre-a prinde zvonul tînguios
Al celei ce, şi-n moarte, cîntă.
Apoi dă aripi melodiei
Şi-aceasta zboară, pînă cînd
Vin noi aleanuri s-o sfîşie,
Iar codrul tace, în curînd.
Cînd se aude-un fîlfîit
E ca un flaut ce răsună
Pe malul unui lac, sub lună —
Încît rămîi înmărmurit
Şi dureros de fericit.

SEMICORUL I
Acolo danţuie, vrajite,
Vîrtejuri de ecouri, care —
Prin groază sau prin încîntare —
Trag sufletele pe-o cărare
De taină: sînt călăuzite
De a lui Demogorgon lege.
La fel, plutesc spre ocean
Corăbiile mari, pribege

Pe rîuri de zăpezi sporite.
Întîi, un zvon aerian
Atrage, blînd, luarea-aminte
Celor ce dorm sau stau la sfat,
Trezind alese simţăminte
În sufletul lor tulburat.
Cei ce-au văzut, spun că un vînt
Înaripat, din urmă-i mină,
Ţîşnind de-a-dreptul din pămînt, —
Deşi pe-aripi, cred ei — stăpînă
Li-e inima, dorinţa lor:
Ei astfel drumul şi-l urmează,
Pîn-ce vîrtejul clar, sonor
Deodată se îndepărtează,
Iar valurile-i de furtună
Spre muntele fatal se-adună,
Cum creşte norul lîngă nor,
În aerul ascultător.

ÎNTÎIUL FAUN
Îţi poţi închipui unde trăiesc
Aceste duhuri ce stîrnesc prin codru
O muzică atîta de suavă?
Cutreerăm prin peşteri şi cotloane
Dar n-am dat ochi cu ele niciodată
Deşi le-am auzit adeseori.
Pe unde se ascund?

AL DOILEA FAUN
E greu de spus:
I-am auzit pe cei ce se pricep
La duhuri, povestind ca ele-şi au
Sălaşul în băşicile pe care
Le suge vraja soarelui, cu sete,
Din palidele flori ce cresc pe fundul
Milos al unor limpezi bălţi şi iazuri:
În ele cuibărite, — aceste duhuri
Trec prin văzduhul verde-auriu
Aprins de-amiază-n desele frunzişuri.
Băşicile se sparg; în clipa ceea,
Cînd aerul de foc ce-l respirau
În domurile lor, se răspîndeşte
Ca meteorii, — duhurile zboară
Cu aripile-arzînde, să se-ascundă
Sub apele pămîntului, din nou.

ÎNTÎIUL FAUN
Dar sînt şi duhuri ce trăiesc altminteri
Decît acestea: sub garoafe roşii,
În clopoţeii florilor de cîmp,
În sînul toporaşilor, în dulcea
Mireasmă-a toporaşilor ce mor,

Sau în lumina stropilor de rouă?

AL DOILEA FAUN
Da, şi în multe, multe alte feluri.
Dar de vom sta ele vorba,ne va prinde
Amiaza, iar Silen îşi va găsi
Nemulse caprele şi au va vrea
Să cînte-acele cîntece-nţelepte
Despre iubire, despre Dumnezeu,
Despre ursita, despre vechiul haos,
Despre Titanul care-i azi în lanţuri,
Dar care fi-va slobozit cîndva
Şi care va-nfrăţi întreg pămîntul:
Plăcute ne sînt cîntecele-acestea,
Cu care ne-alungăm singurătatea.
Sub vraja lor, privighetoarea tace.

SCENA III

Pe o culme stîncoasă, printre munţi.
Asia* şi *Pantea.

PANTEA
Aici ne-aduce glasul — în crăiia
Lui Demogorgon, la temuta-i poartă,
De unde, ca din hăul fără fund
Al unui crater care scuipă foc,
Ţîşneşte-n aer aburul profetic
Pe care-l sorb acei ce-n tinereţe
Cutreeră stingheri: ei îl numesc
Virtute, Adevăr, Iubire, Geniu
Sau Bucurie, — acest vin al vieţii,
Ameţitor, a cărui drojdie-o beau
Pîn-se îmbată bine şi înalţă —
Asemenea menadelor — un strigăt
Ce umblă ca o molima prin lume.

ASIA
Tron vrednic de-o asemenea putere!
Pămîntule, ce minunat eşti tu!
Iar de-ai fi numai umbra unui spirit
Şi mai sublim — deşi i-e pîngărită
Creaţia de-a răului pecete
Şi-i nedesăvîrşit în frumuseţe —
Tot aş cădea-n genunchi în faţa lui
Şi-n faţa ta, să mă închin. Vrăjită
Mi-e inima şi-acuma: O, minune!
Priveşte, soră, mintea cît ţi-e trează
Şi cît de abur nu-i întunecată:
Vezi, colo jos, o-ntindere de ceaţă?
E ca un lac cu unde azurii

Care se sparg cu licăr de argint
Sub cerul dimineţii, într-o vale
A Indiei. Te uită cum, sub vînturi,
Aceste unde se tălăzuiesc
Şi piscul într-o insulă ni-l schimbă —
O insulă încinsă de păduri,
De peşteri luminate de izvoare,
De pajişti amurgite şi de neguri
Ce rătăcesc, de vînturi fermecate.
Iar sus, departe, de pe-acele piscuri
Care împung a cerurilor boltă,
Din acele de gheaţă ce scînteie
Ca soarele, zbucneşte aurora —
Aşa cum se împrăştie — oceanul
În stropi de spumă, albi, strălucitori,
Izbindu-se de-o insulă-a Atlantic.
Cu ziduri-nalte e încinsă Valea,
Iar vîntul mut îşi satiră auzuL
Cu urletul cascadelor ascunse
În rîpile săpate de dezgheţ —
Un urlet groaznic, vast ca şi tăcerea.
Ascultă avalanşele trezite
De soare! Trupul marilor zăpezi,
De trei ori ciuruit de vijelie,
S-a strîns acolo, fulg cu fulg, aşa cum
În minţile care sfidează cerul
Se strînge gînd cu gînd, pîn-se desprinde
Un mare adevăr, iar împrejuru-i
Noroadele răsună, zguduite
Din temelii — la fel ca munţii-acum.

PANTEA
Te uită cum a negurilor mare
Se sparge-n spumă roşie, sub noi!
Şi creşte, tot mai mult, ca oceanul
Sub vraja lunii,-n jurul unor oameni
Flămînzi, naufragiaţi pe vreun ostrov

ASIA
Se spulberă-ale norului crîmpeie,
Iar vîntul ce le mînă-mi despleteşte
Şi mie părul. Valurile lui
Le simt pe ochi; mi-e ameţită mintea.
Nu vezi, prin ceaţă, nişte arătări?

PANTEA
Un chip surîzător ne face semn:
În pletele-i de aur arde parcă
Un foc de-azur! Mai vad un chip, şi-un altul!
Ascultă-le! încep să ne vorbească!

CÎNTECUL DUHURILOR

Spre abis, spre abis,
Să cobori ţi-e dat!
Printre umbre de vis,
Prin lupta purtată în ceaţa
între moarte şi viaţă:
Prin stăvili, prin vălul tras peste
Tot ce pare şi este, —
Pînă la tronul cel mai depărtat —
Să cobori ţi-e dat!
Spre abis, după glas
Să cobori ţi-e dat!
Cum ogarul e-atras
De ciută, gîngania — de faclă,
Deznădejdea — de raclă,
Jalea — de dragoste, vîntul — de brazi,
Ziua de mîine — de Azi,
Cum duhul pietrei de oţel i-urmat —
Să cobori ţi-e dat!
Printr-un hău cenuşiu
Să cobori ţi-e dat!
Unde totu-i pustiu,
Unde luna şi stelele nu-s, —
Nici lumină de sus
Nu cade pe-a grotelor stîncă,
Nici beznă adîncă.
Acolo numai Unul e-mpărat, —
Să cobori ţi-e dat!
Spre afunde genuni
Să cobori ţi-e dat!
Ca un foc sub tăciuni,
Ca un fulger în slăvi adormit,
Sau ca diamantul menit
Să scapere-n pîntecul minei,—
Doar pentru tine
Un farmec negrăit a fost păstrat,
Să cobori ţi-e dat!
Te-am legat, te-om purta!
Să cobori ţi-e dat!
Cu tovarăşa ta.
Tu nu-i sta-mpotrivă ispitei.
Putere-i şi-n duhul blîndeţii:
Eternul, prin poarta vieţii
Da-va drumul Ursitei —
Acestui şarpe ce s-a aciuat
Sub tronu-i curat.

SCENA IV

Peştera lui Demogorgon.
Asia* şi *Pantea

PANTEA
Ce arătare şade pe-acel tron
De abanos, — c-un văl înfăşurată?

ASIA
Căzut-a vălul.

PANTEA
Văd o mare umbră
Cum umple tronul, iar în jurul ei
Ţîşnesc ca din a soarelui văpaie,
Întunecate raze. Nevăzută,
E fără chip, şi totuşi simt: e-un duh.

DEMOGORGON
Întreabă-mă ce vrei să ştii anume.

ASIA
Dar ce poţi spune?

DEMOGORGON
Orice-ai întreba.

ASIA
Cine-a creat această lume?

DEMOGORGON
Domnul.

ASIA
Cine-a creat tot ce-i cuprins într-însa?
Gînd, patimă, voinţă, raţiune, închipuire?

DEMOGORGON
Cel atotputernic.

ASIA
Dar simţul care (deşteptat arar
De vînturile primăverii, sau
De amintirea unui glas iubit
Din tinereţe) ne îneacă ochii
În lacrimi care-ntunecă privirea
Senină-a florilor, — și cînd dispare,
Preface-acest pămînt într-un pustiu?

DEMOGORGON
Tot Domnul, cel îndurător.

ASIA
Dar cine
A zămislit sminteala, remuşcarea.
Omorul, groaza, — care, în uriaşa

Înlănţuire-a lucrurilor, sînt
Verigi ce-apasă-asupra fiecărui gînd
Al omului, încît acesta merge
Spre moarte, poticnindu-se mereu?
Cine-a creat nădejdea înşelată,
Iubirea care-n ură se preface,
Şi-acel dispreţ de sine, mai amar
Ca sîngele? Cine-a creat durerea
Al cărei geamăt se aude zilnic?
Dar Iadul şi ucigătoarea spaimă
De chinurile Iadului?

DEMOGORGON
El, Domnul.

ASIA
Rosteşte al său nume, căci o lume
Ce suferă, aşteaptă-atîta doar —
Ca blestemele ei să îl doboare.

DEMOGORGON
E Domnul.

ASIA
Simt, o ştia, dar cine-i El?

DEMOGORGON
E Domnul.

ASIA
Cine-i Domn? La început
Au fost Pămîntul, Cerul şi Lumina,
Şi Dragostea; pe urmă-a fost Saturn,
De pe al cărui tron căzut-a Timpul —
Pizmaşă umbră. Sub domnia lui,
La început, odraslele Naturii
S-au bucurat de fericirea calmă
A florilor şi-a frunzelor înainte
Să le pălească soarele sau vîntul, —
Şi-a viermilor bicisnici. însă el,
De dreptul lor din naştere n-a vrut
Să ţină seamă: nu le-a dat ştiinţa,
Puterea şi priceperea de-a-nfrînge
Stihiile, — gîndirea ce străpunge
Ca raza de lumină universul, —
De sine stăpînirea şi Iubirea —
Deşi tînjeau de dorul lor. Atunci
Lui Jupiter îi dete Prometeu
Înţelepciunea — care e putere —
Precum şi-o lege — una doar — anume:
„Să fie liber omul" — şi-i lăsă
împărăţia cerului-ntreagă.

A nu cunoaşte dragostea, credinţa,
Nici legea, — a trăi fără prieteni
Şi-a fi atotputernic — iată ce
Înseamnă a domni. Iar Jupiter
Domni: asupra spiţei omeneşti
Se abătură foametea, corvoada,
Dihonia, boala, plăgile şi-o moarte
Cumplită, neştiută mai-nainte;
Veniră anotimpurile, care —
C-un bici de foc sau ger, — îşi fugăreau
Spre munţi, în peşteri, palidele triburi.
În inimile lor pustii, apoi,
El împlîntă sălbatice dorinţe,
Nelinişti şi iluzii vane: ele
Se războiră una cu cealaltă
Şi pustiiră însăşi vatra lor.
Dar Prometeu văzu, şi deşteptă
Nădejdile ce dorm în amarantă
Şi-n celelalte flori elizeene,
Ca să ascundă hîda umbră-a morţii
Sub aripile lor multicolore.
Trimise-apoi Iubirea, ca să lege
Aracii fragezi ai bogatei viţe
Din care-n veci s-o scoate vinul vieţii:
A oamenilor inimă. De-asemeni
El îmblînzi şi focul, iar acesta
Ca o jivină începu să joace,
Supusă, sub a omului privire.
Domestici apoi, prin cazne, fierul
Şi aurul — ce-s semne-ale puterii
Şi sclave totodată; cuceri
Otrăvurile, pietrele de preţ
Şi toate ciudăţeniile firii.
Ascunse-n stînca munţilor şi-n valuri.
Dădu, pe urmă, oamenilor graiul
Iar graiul făuri gîndirea care-i
Măsura Universului. Ştiinţa
Izbi în tronuri — pe pămînt şi-n cer, —
Le zdruncină, dar ele nu căzură.
Armoniosul cuget, în cîntări
Profetice se revărsă, năvalnic,
Iar sufletul, de muzică-nălţat,
Porni să zboare, fără griji lumeşti,
Asemeni unui zeu, pe unda clară
A cîntecului. Mîinile-omenesti
Maimuţăriră forma omenească.
Apoi o întrecură, plămădindu-i
Un chip mai minunat decît al ei, —
Dînd marmorei dumnezeeşti contururi.
Iar mamele, privindu-le, băură
Iubirea — cea pe care-o văd bărbaţii
Răsfrîntă-n spiţa lor — şi pier apoi.

Tot el dezvălui puterea — ascunsă
În ierburi şi-n izvoare — şi-atunci Boala
Bău şi adormi, iar Moartea însăşi
Se prefăcu în somn. El arătă
Ascunsul crug al stelelor, de-asemeni
Dezvălui cum soarele îşi schimbă
Bîrlogul, şi cum luna, printr-o vrajă
De taină, se preface — cînd privirea
Nu-i lunecă pe marea sublunară.
El învăţă pe oameni să conducă
(Aşa cum viaţa cîrmuieşte trupul)
Caleştile de vînt înaripate
Ale-Oceanului: în felu-acesta
Se cunoscură Celţii cu Indienii.
Se înalţară-atunci cetăţi, iar vîntul
Trecu printre coloanele lor aLbe,
Care lăsau să se-ntrevadă bolta,
Albastra mare, fumiriii munţi.
Pentru aceste uşurări aduse
Ursitei omeneşti de Prometeu,
El fu de-o stîncă ţintuit — şi-n chinuri
Se ofileşte-acum. Dar cine oare
Abate-asupra oamenilor Răul —
Necruţătoarei boală ce-i preschimbă-n
Epave ale propriei lor vreri,
În nişte surghiuniţi demni de dispreţul
Pămîntului, — deşi ca nişte zei,
Privindu-şi Fapta, văd că-i minunată?
Nu Jupiter: cînd ciuntă lui privire
Făcea să se cutremure-ntreg cerul,
El totuşi tremura ca un biet sclav
În faţa inamicului său, care
Îl blestema, deşi legat în lanţuri.
Cine-i stăpînul lui? E-un sclav, la rîndu-i?

DEMOGORGON
E sclav oricine Răul îl slujeşte.
Tu ştii de-i Jupiter un sclav sau nu.

ASIA
Dar cine-i „Domnul"? Despre cine-i vorba?

DEMOGORGON
Vorbit-am ca şi tine: Jupiter
E suveran asupra-ntregii vieţi.

ASIA
Dar cine e al sclavului stăpîn?

DEMOGORGON
O, dacă-abisul taina şi-ar scuipa-o!
Dar n-are glas, iar adevăru-adînc

E fără grai. Şi-apoi, la ce-ar sluji
Să fii poftită să priveşti această
Rostogolire-a lumilor? Să-ncepi
A pomeni de Timp, de întîmplare,
De Soartă, de Schimbare? La ce bun?
Acestor lucruri, toate li-s supuse,
Afară de Iubirea fără moarte.

ASIA
Acelaşi lucru inima mi-a spus.
Şi cată orice inimă să-şi fie
Oracol pentru astfel de-adevăruri.
Mai am o întrebare — să-mi răspunzi
Cum mi-ar răspunde sufletul, de-ar şti
Ce vreau să-ntreb: Eu simt că Prometeu
Va răsări, ca soarele, cîndva
Deasupra unei lumi senine. Cînd
Veni-va ora ceea hărăzită?

DEMOGORGON
Priveşte !

ASIA
Crapă stîncile! prin noaptea
Împurpurată, văd căleşti purtate
De armăsari cu aripi irizate,
Care frămîntă sub copite vîntul
În fiecare stă un vizitiu
Sălbatic, care mină armăsarii:
Îi văd pe unii cum se uită-n urmă
De parcă demoni i-ar goni din spate —
Dar nu sînt decît steleie. Pe alţii
Îi văd, cu ochii-arzînd cum se apleacă
Şi sorb cu sete vîntul ce-l stîrneşte
Iuţeala lor, — de parca-n clipa asta
Ar fi ajuns din urmă Idealul.
Ca o cometă-i părul lor — şi toţi
Se-avîntă înainte.

DEMOGORGON
E alaiul
Fără sfîrşit, al veşnicelor ore,
Iar una dintre ele te aşteaptă.

ASIA
Un duh îngrozitor la-nfăţişare
Pe marginea prăpastiei caleaşca
Sinistră şi-a oprit. Au cine eşti,
Crunt vizitiu, cu ceilalţi nepereche?
Vorbeşte! încotro vrei să mă duci?

DUHUL

Sînt umbra unei soarte mai cumplite
Decît înfăţişarea mea: vezi steaua
Aceea? — pîn-să-apună, am să-nvălui
în bezna unei nopţi eterne tronul
Rămas fără monarh, al Cerului.

ASIA
Ce vrei să spui?

PANTEA
Îngrozitoarea umbră.
Se-nalţă de pe tronul ei, la fel
Ca fumul din oraşele zobite
De un cutremur. Uită-te! se urcă
În caru-acela; armăsarii zboară,
Înspăimântaţi. E şi mai neagră noaptea,
Cînd trece printre stele umbra lui.

ASIA
Mi se răspunde, astfel! ce ciudat!

PANTEA
Te uită, lîngă hău-adînc e-o altă
Caleaşca: o cochilie de fildeş
În care-un foc cărămiziu se zbate -
Ca într-o ramă gingaş meşterită.
O mînă-un tînăr duh, ai cărui ochi
De porumbel, închipuie Speranţa.
Surîsu-i blînd te-atrage, cum lumina
Atrage, noaptea, gîzele spre ea.

DUHUL
Cu fulgere caii-mi hrănesc,
Cu volburi i-adăp. Cînd răsare
Roşia zi, îi privesc
Scăldîndu-se-n raza de soare.
Cu cît fug mai iute, cu-atît se-ntăresc.
Fiică-a Oceanului, urcă alături de mine!
Mi-e dor; noaptea-n urma lor a rămas.
Mi-e teamă: întrec şi furtuna.
Pîn să se spulbere norul strîns pe Atlas
Ocolim pămîatul şi luna.
Abia la amiază vom face popas.
Fiică-a Oceanului, urcă alături de mine

SCENA V

Caleaşca se opreşte în mijlocul unui nor pe culmea unui munte acoperit de zăpezi.
Asia, Pantea* şi *Duhul orei

DUHUL
La capătul nopţii e locul
De-odihnă al cailor mei.
Dar azi fug mai iute ca focul:
Le dă ghes Pămîntul, — iar ei,
De zbor îmbătaţi, parcă-s zmei.

ASIA
Le sufli-n nări, dar răsuflarea mea
I-ar face şi mai iuţi.

DUHUL
Cu neputinţă.

PANTEA
O, duhule, opreşte-te şi spune
De unde-i raza care umple norul
Acela? — Soarele n-a răsărit...

DUBIUL
Pîn-la amiază nici n-o sa răsară:
Apollo-i ţintuit an cei de-o vrajă.
Lumina care umple noru-acela —
Cum trandafirii umplu o fîntînă
Cu-a lor culoare, cînd se oglindesc, —
Purcede de la sora ta divină.

PANTEA
Da, simt...

ASIA
Dar, soră, ce ai? Ai pălit.

PANTEA
Cum te-ai schimbat! Te simt, dar nu te văd
Abia cutez să te privesc. Cu greu
îndur lumina frumuseţii tale.
Văzîndu-te astfel dezvăluită,
Stihiile se primenesc şi ele.
Spun, ci-că, Nereidele că-n ziua
Cînd te-ai născut din unda străvezie
Şi cînd într-o cochilie-ai plutit
Pe cristalina lespede a mării
Trecînd printre ostroavele Egeii
Şi lîngă ţărmi ce numele ţi-l poartă, —
Atunci, Iubirea a ţîşnit din tine —
Ca focul soarelui, ce umple lumea —
Şi-a luminat pămîntul, oceanul,
Tăriile şi peşterile-afunde
Şi tot ce vieţuieşte-n sînul lor
Pînă ce chinul azvîrli o umbră
Asupra, sufletului ce-o născuse. —

Aşa eşti azi. Şi nu doar cu, — cea care
A fost de tine-aleasă drept tovarăş,
Drept soră, — ci întreaga lume tinde
Să-ţi fie dragă. Nu auzi în aer
Cuvintele de dragoste, rostite
De tot ce-i viu? Nu simţi că însuşi vîntul
E-ndrăgostit de tine? O, ascultă!
(Muzica)

ASIA
Ţi-s vorbele mai dulci ca orice sunet
Afară de-ale celui, ale cărui
Ecouri sînt; e dulce-orice iubire
Ce-o dai sau o întorci, — e ca lumina.
De simplă; glasul ei în veci răsună,
Neobosit. Ca aerul, ca bolta
Atotcuprinzătoare, ea-l preschimbă
Pe vierme în al zeilor egal.
Cei ce-o respiră-s fericiţi, ca mine.
Dar cei ce-o simt, sînt şi mai fericiţi —
Căci au trecut prin multe suferinţe —
Voi fi la fel şi eu, curînd.

PANTEA
Ascultă!

UN GLAS CÎNTÎND ÎN VĂZDUH
Cu-ale tale buze, viaţă,
Răsuflarea o aprinzi.
Caldul tău surîs dezgheaţă
Aerul. Ţi-s ochii-oglinzi:
Cine-n ele se priveşte,
Drumul nu şi-l mai găseşte.
Fiică a luminii! Arde
Trupul tău, sub strai ascuns, -
Cum e norul ce desparte
Zorile, de raze-mpuns.
Aura aceasta sfintă,
Pe-unde treci, te înveşmînta.
Mîndre-s altele. La tine
Nu se uită nimeni, dar
Ai un glas care te ţine
La al visului hotar.
Toţi te simt, chip nevăzut —
Cum te simt şi eu, pierdut!
Torţă-a-ntregului pămînt!
Tu dai umbrei strălucire.
Zboară pe aripi de vînt
Cei ce-i dărui cu iubire, —
Pînă cad, asemeni mie,
Ameţiţi de bucurie!

ASIA
Mi-e sufletu-o corabie vrăjită,
Plutind precum o lebădă-adormită
Pe undele-argintii ale cîntării;
La cîrmă, al tău suflet priveghează
Asemeni unui înger — şi vibrează
În juru-i toate vînturile zării.
Corabia pluteşte parcă-n veci
Pe rîu, pe-ntortochiatele-i poteci,
Printre păduri, printre genuni —
Un rai pentru sălbătăciuni,
Şi, tot plutind ca-n vis, ajung deodată
Pe-o mare-adîncă şi învolburată —
E marea armoniei, minimală:
Iar al tău spirit înalţă-n zbor
Spre-al muzicii tărîm încîntător,
Pe aripile vînturilor line.
Plutim tot mai departe, fermecate,
Doar de simţirea muzicii purtate,
Fără o stea privirea sa ne-anine.
Corabia dorinţei mele-i dusă
De tine, cea mai minară călăuză,
Spre Elizeu, tărîmul fericit,
Unde nicicînd vreun muritor nu a răzbit,
Unde respiri Iubirea; ea e-n vînt
Şi-n apă, logodind acest pămînt
Cu largul bolţii acoperămînt.
De ale Bătrîneţii reci caverne
Trecînd, în faţa noastră se aşterne
A Tinereţii mare-amăgitoare.
Lăsăm în urmă marea Bărbăţiei
Şi golful limpede-al Copilăriei, —
Prin Naştere şi Moarte, spre o zare
Divină mergem — rai de bolţi umbroase,
Iluminat de flori sfioase,
Ca o grădină cu alei de valuri
Ce şerpuiesc printre-nverzite maluri,
Pe care vieţuiesc făpturi dumnezeeşti
Prea luminoase ca să le priveşti —
Şi care merg pe val, cîntînd ! La fel cu ele est

ACTUL III

SCENA I

În cer. *Jupiter* sta pe tronul lui, înconjurat de *Thetis* şi de celelalte zeităţi.

JUPITER
Voi, zeităţi cereşti, care-mpărţiţi
Cu cel pe care îl slujiţi, puterea

Şi fala lui, — vă bucuraţi, căci sînt
Atotputernic de aci-nainte!
Supus-am lumea toată; numai omul
Mai are-un suflet, ca un foc nestins
În care ard — spre cer —- mustrări cumplite,
Şi îndoieli, şi bocete, şi rugi
Rostite-n silă. Sufletul acesta
Aţîţă o răscoală ce-ar putea
Să surpe vechea noastră-mpărăţie,
Deşi-i clădită pe un crez străvechi
Şi pe o spaimă care e de-o vîrstă
Cu Iadul. În zadar cad în văzduh.
Blestemele-mi, ca fulgii de zăpadă
Pe-o culme stearpă, goală, — ţintuind
Chiar dacă, de niînii mea împins,
Se caţără pe ale vieţii stînci
Şi sîngeră, împuns de ghimpii gheţii,
Îşi domină mereu nenorocirea,
Cutezător şi dîrz. Dar va cădea,
Curînd ! Am zămislit chiar adineaori
Odrasla care va-ngrozi pămîntul;
E-o stranie minune, care-aşteaptă
Doar ceasul hărăzit ca să aducă
— Chiar de la al lui Demogorgon tron
Grozava forţă-a veşnicului trup
Care-mbrăcase duhu-i nevăzut, —
Atît aşteaptă pentru-a coborî
Şi a călca scînteia în picioare.
Ne toarnă, Ganimed, cerescul vin
Dedalicele cupe să ne umple,
Ca focul. Armonii triumfătoare,
Vă ridicaţi din plaiul înflorit
Al cerului, ca roua pămîntească
Sub stelele amurgului. Beţi, zei!
Prin vine să vă curgă bucuria
Pe care-o dă nectarul, pînă-n clipa
Cînd va ţîşni-ntr-un glas hohotitor
Ca vînturile mari, elizeene.
Tu, Thetis, urcă — alăturea de mine,
Învăluită-n razele dorinţei
Ce ne uneşte-n veci, — icoană mîndră
A veşniciei! Chiar cînd îmi strigai:
”O, cruţă-mă, puternic Dumnezeu!
Mă covîrşeşte forţa la de foc,
Întreaga mea fiinţă se topeşte
Asemeni celui prefăcut în rouă
De muşcătura şarpelui Numidiei", —
Da, chiar atunci cînd îmi strigai acestea,
Se zămislea din spiritele noastre
Un spirit mai puternic decît ele —
Şi care-acum pluteşte printre noi,
Neîntrupat şi încă nevăzut

Dar care îşi aşteaptă întruparea:
Aceasta îi soseşte, de la tronul
Lui Demogorgon, (nu auzi cum tună,
Cum taie vîntul, roţile-i de foc?)
Victorie! O, lume, nu simţi cum
Olimpul se cutremură de tunet?

(Soseşte CALEAŞCA OREL OR, din care coboară Demogorgon şi păşeşte spre tronul lui Jupiter)

Cumplită arătare, cine eşti?

DEMOGORGON

Sînt Veşnicia.
Nu-ntreba de-alt nume:
Te-ar îngrozi.
Urmează-mă-n abis.
Eu sînt odrasla ta, cum tu ai fost
Odrasla lui Saturn.
Sînt mai puternic
Ca tine: locui-vom împreună
În întuneric, de aci-nainte.
Cu fulgerele tale nu mă sperii.
Nu va mai fi tiran în cer, degeaba!
Dar daca vrei, încearcă, desfăşoară-ţi
Puterea: unui vierme îi e scris
Ca pînă moare să se zvîrcolească.

JUPITER

Odraslă hîdă, am sa te arunc
Sub temniţele-adînci, titaniene!
Mai zăboveşti?Ah, mili, îndurare!
Dă-mi un răgaz, aibi milă! Dac-ai vrea
Să-ngădui ca judecător să-mi fie
Duşmanul meu, pe care răzbunarea-mi
L-a ţintuit de-o stîncă-n Caucaz,
El nu m-ar osîndi la fel ca tine!
Nu-i el monarhul lumii — drept, şi bun,
Şi ne-nfricat? Atunci, tu cine eşti?
Nici o scăpare nu-i!Cu mine-odată
Te năruie şi tu! Ne-om cufunda
În valurile-adînci ale pierzaniei —
Cum vulturul şi şarpele, sleiţi
De-o luptă grea, se prăbuşesc în mare.
Infernul să-şi dezlănţuie-oceanul
De flăcări, înecînd în hăul lui
Această lume jalnică, o dată
Cu tine-nvingătorul — şi cu mine —-
Învinsul, şi cu tronul pentru care
Ne-am războit. Vai!
Nu mă mai ascultă Stihiile!
Şi mă cufund în hău, Pe veci!
Şi, ca un nor deasupra mea,
Duşmanul îmi întunecă această

Cădere, cu triumful lui. Vai mie!

SCENA 3

La gura unui fluviu, pe insula. Atlantida. Se zăreşte *Oceanul,* proptindu-se de ţărm. Alături de el, *Apollo.*

OCEANUL
Sub a învingătorului mînie,
S-a prăbuşit, spui?

APOLLO
Da, cînd s-a sfîrşit
Grozava luptă care-ntunecase
Planeta ce-o conduc, şi zdruncinase
Chiar stelele, — privirea lui de spaimă
Aprins-a cerul cu lumini de sînge,
Biruitoarea beznă sfîşiind-o:
Ca ultima străfulgerare-a zilei
Ce moare, mistuindu-se pe marea
Brăzdată de furtună, printre nouri.

OCEANUL
S-a cufundat în beznă, în genune?

APOLLO
Ca vulturul tîrît de-un nour spart
De-un pisc al Caucazului: aripa-i,
De tunet ameţită, se încurcă
Într-un vîrtej, iar ochii lui deprinşi
Cu soarele, de fulger sînt orbiţi
În timp ce trupul, aprig i se zbate
Sub grindini. Pînă-la urmă se prăvale,
Iar gheaţa din văzduh îl strînge-n chingi.

OCEANUL
De-aci-nainte cîmpurile mării, —
Oglindă-a bolţii, - peste care-s domn,
Se vor umfla sub vînt asemeni holdei,
Nepîngărite, neînsîngerate.
Curenţii mei uda-vor continente
Ticsite de noroade, şi ostroave
Mănoase. De pe tronuri cristaline,
Proteu şi jilavele sale nimfe
Zări-vor umbra mîndrelor corăbii —
Cum muritorii văd a lunii luntre,
Ticsita de lumină, lunecînd
Pe mările amurgului, cu-o stea —
Panaş al timonierului ei orb.
Nu va mai fi-nsemnată calea lor
Cu vaiete, cu sînge, cu durere,

Cu glasuri de stăpîni şi robi bicisnici,
Ci cu lumina florilor răsfrînte
De ape, cu miresme plutitoare,
Cu glasuri blînde, libere, suave,
Cu muzica de duhuri îndrăgită.

APOLLO
Şi nu voi mai vedea acele fapte
Ce-aruncă-asupra minţii mele umbra
Mîhnirii, cum întunecă eclipsa
Strălucitorul glob pe care-l mîn.
Dar mi se pare că aud lăuta
De-argint, uşoară-a tînărului duh
Ce şade pe luceafărul de zi.

OCEANUL
E vremea să te duci. Fugarii tăi
Vor face, seara, un popas. Adio,
Deci, pîn-atunci. Mă cheamă-adîncul mării
Ca să-l hrănesc cu pacea azurie
Pe care-o ţin în urne de smaragd —
Deapururi pline — lîngă tronul meu.
Priveşte Nereidele ascunse
Sub valul verde; trupurile lor
Unduitoare-s de curenţi purtate,
Iar braţele lor albe se înalţă
Deasupra mătăsoaselor cosiţe
Legate cu ghirlănzi de flori marine; —
Spre sora lor puternică se-ndreaptă,
Vrînd să-i împărtăşească bucuria.
(Se aude freamătul talazurilor.)
E marea, pururi lacomă de pace.
Taci, căpcăune, — vin îndat'.

APOLLO
Adio.

SCENA III

în Caucaz. Prometeu, Hercule, Ione, Pămîntul - Mumă, Duhuri, Asia şi Puntea în caleaşca alături de Duhul Orelor. Hercule îl dezleagă pe Prometeu, care coboară.

HERCULE
O, spirit fără seamăn, iată,Forţa
Slujeste-nţelepeciunii, bărbăţiei,
Iubirii răbdătoare-n veac, şi ţie —
Întruchiparea lor.

PROMETEU
Aceste vorbe-s

Mai dulci ca libertatea mult dorita.
Şi aşteptată. Asie, lumină
A vieţii, umbră-a unei frumuseţi
Ce nu se vede! Nimfe, voi, surori
Care-aţi făcut din anii mei de chin
O amintire scumpă, prin iubirea
Şi grija voastră! De aci-nainte
Vom fi nedespărţiţi. Ştiu pe aproape
O peşteră podită cu smaragd
Şi năpădită de liane lungi,
Înmiresmate, ale căror flori
Nu lasă să pătrundă nici o rază.
În mijloc e un şipot săltăreţ,
Cu glas care deşteaptă, — iar de boltă
Atîrnă ale muntelui reci lacrimi -—
De-argint, de diamant sau de zăpadă,
Din care plouă-o tulbure lumină.
Auzi acolo-al păsărilor cîntec,
Şi foşnetul copacilor sub vînt,
Şi zumzetul albinelor. În jur
Sînt laviţe de muşchi, iară pereţii
Sînt îmbrăcaţi în ierburi mătăsoase.
Va fi a noastră-această casă simplă.
Vom sta în ea de vorbă despre Vreme,
Despre Schimbare, — neschimbaţi fiind
Noi înşine, în fluxul şi-n refluxul
Acestei lumi. — Căci cine-l poate, oare
Feri pe om de schimbătoarea-i soartă?
Cînd vei ofta, eu voi surîde, Asie!
Cînd Ione va cînta al mării cîntec
Iar eu voi plînge, tu-mi vei alunga
Cu un surîs aceste lacrimi dulci.
Vom împleti cununi din flori, din muguri,
Din scînteierea tainicului şipot;
Vom face stranii potriveli din lucruri,
La fel ca pruncii omului, în scurta
Lor nevinovăţie. De asemeni,
Vom scormoni în cugetele noastre,
Dînd la iveală, prin priviri şi vorbe,
Ascunse gînduri — unul mai frumos
Decît cellalt. Şi, ca nişte lăute
Sub dezmierdarea vîntului, vom ţese
Divine armonii, deapururi noi,
Şi fără disonanţe. Către noi,
Pe vînturi vor veni de pretutindeni, —
Asemenea albinelor ce zboară
Din florile aerienei Enna
Spre insula lor dragă din Himera[1] —
Ecourile lumii omeneşti,
Grăindu-ne despre-a iubirii şoaptă,
Despre durerea tînguioasă-a Milei

[1]Enna, oraş din vechea Sicilic, aşezat lîngă rîul Himera . Tr.

Cu ochi de porumbel, — despre-ncîntarea
Divinei muzici, — care e ea însăşi
Al inimii ecou, — şi despre tot
Ce face viaţa omului — azi slobod —
Mai bună, mai frumoasă. Găzdui-vom
Încîntătoare chipuri — la-nceput
Ceţoase, dar mai limpezi, pe măsură
Ce spiritul, ieşind strălucitor
Din calda-mbrăţişare-a Frumuseţii
(Obîrşie a formelor divine
A căror umbră sînt aceste chipuri)
Aruncă-asupra lor lumina vieţii:
Ne vor fi oaspeţi fiii fără moarte
Ai inspiratei Poezii, Picturii,
Sculpturii — şi ai artelor de mîine, —
Pribege glasuri, umbre călătoare
A tot ce fi-va omul, soli destoinici
Ai dragostei ce-l va lega de noi
Mai trainic decît orişice credinţă; —
Iuţi sunete şi chipuri — mai frumoase
Şi mai suave, pe măsură ce
Va fi mai înţelept si darnic omul,
Şi pe măsură ce, ca nişte văluri,
Cădea-vor Răul şi Greşala. — Da,
Aşa-i de mare-a peşterii putere.
(întorcîndu-se spre Duhul Orelor.)
Iar ţie, duh, o treabă-ţi mai rămîne.
Dă-i, Ione — acea cochilie, pe care
Orfeu i-a dat-o Asiei, ca dar
De nuntă, şi în care a suflat
Un glas adînc, menit să se-mplinească.
Ştiu c-ai ascuns-o-n iarba de sub stîncă.

IONE
O, cea mai mult dorită oră, soră
Printre surori cea mai frumoasă, — iată
Cochilia vrăjită. Vezi lumina
Albastră-argintie, ce-o îmbracă?
Nu simţi că înlăuntru doarme-un cîntec?

DUHUL
Da, pare cea mai mîndră dintre scoici
Ciudat, şi dulce-i glasul ei, desigur.

PROMETEU
Te du, purtat de cai înaripaţi,
Deasupra omeneştilor oraşe, —
Mai sprinten ca a soarelui lumină.
Cînd carul tău va despica văzduhul,
Să sufli-n acea scoică, slobozind
Puternica ei muzică: va fi
Un tunet cu ecourile limpezi.

Te-ntoarce-apoi: vei locui în preajma
Acelei peşteri tainice. Iar tu,
Pământule, tu, muma   mea!...

PĂMÎNTUL-MUMĂ
Aud,
Şi buzele îţi simt, — fiorul lor
Prin nervii mei de marmoră coboară
Pînă-n adîncul beznelor din mine.
Simt viaţă, bucurie, simt căldura
Nemuritoarei tinereţi, trecînd
Prin trupul meu bătrîn, uscat şi rece.
De-aci-nainte pruncii fără număr
Ce-i ţin în braţe: plante, tîrîtoare,
Şi gîze cu aripi de curcubee,
Şi paseri, şi jivine chiar, şi peşti,
Şi oameni, — care, din sleitu-mi piept
Sorbeau otrava deznădejdii, boalei
Şi suferinţei, — vor sorbi din el
Şi vor schimba-ntre ei o dulce hrană.
În ochii mei, vor fii ca nişte gemeni,
Ca nişte ciute sprintene şl albe
Crescute de-o cerboaică grijulie,
Lîngă-un pîrîu curat, cu crini pe maluri.
Iar roua ce-o respir în somn, pluti-va
Ca un balsam sub ceruL înstelat.
Fără să ştie, florile sorbi-vor —
În somnul lor — culori nepieritoare,
Iar oamenii, în vise fericite
Vor aduna putere pentru ziua
De mîine. Dobitoacele de-asemeni.
Iar moartea fi-va ultimul sărut
Al celei care ia-napoi viaţa
Ce-a dăruit-o, — cum o mamă spune
Copilului pe care-l strînge-n braţe:
„Să nu mai pleci de lîngă mine!"

ASIA
Mamă!
La ce bun să rosteşti al morţii nume?
Oare acei ce mor nu mai răsuflă,
Nu mai iubesc şi nu mai pot vorbi?

PĂMÎNTUL - MUMĂ
Zadarnic ţi-aş răspunde: tu n-ai moarte,
Iar graiu-acesta-l ştiu doar morţii. Moartea
E-un văl pe care îl botează „viaţă"
Cei vii: cînd dorm ei, vălul se ridică:
Atuncea anotimpurile blînde —
Cu ploi înveşmîntate-n curcubee,
Cu-nmiresmate vînturi, cu albaştri,
Lungi meteori ce spală neagra noapte,

Cu-aprinsele săgeţi ce se desprind
Din arcul soarelui, — cu ploaia lină
A razelor de Lună, toate-acestea
Vor îmbrăca pădurea şi cîmpia,
Ba chiar deşertul de pe fundul mării,
Cu frunze, flori şi fructe fară moarte.
Iar tu! Se află-o peşteră, în care
Se zbuciuma de spaimă al meu suflet
Înnebunit de chinurile taie,
Iar cei ce-l respirau înnebuniră
La rîndu-le, şi înălţară-acolo
Un templu: cu oracole şi vorbe
Împinseră noroadele-n războiu,
Cu-o rea credinţă ca şi cea pe care
A folosit-o Jupiter cu tine.
Azi, sufletul acela se înalţă
Ca printre ierburi -nalte o mireasmă
De albăstrele, năpădind pădurea
Şi stîncile din jur cu o lumină
Mai limpede, şi c-un văzduh mai pur,
Hrănind rapida creştere a viţei,
A iederii cu braţe-nlănţuite,
A florilor abia îmbobocite
Sau grele de miresme, care-mpung
Cu suliţi de lumină vîntul, cînd
Acesta-şi plimbă printre ele ploaia;
El rotunjeşte poamele de aur
Ce-s prinse de un verde cer, — şi trece
Prin frunze şi tulpini de chilimbar
Spre florile ce sorb în cupe roşii
Curata rouă — băutura dulce
A duhurilor. Pretutindeni trece,
Ca aripile viselor de-amiază,
Trezind senine, fericite gînduri —
La fel ca ale inele — acum cînd tu
Ne-ai fost redat. Da, peştera aceea
E-a ta acum. O, duhule, te-arată!
(Apare un duh cu înţișarea unui copil înaripat.)
E făclierul meu, care şi-a stins
Odinioară torţa, aţintindu-şi
Privirile asupra unor ochi
Al căror foc avea s-o reaprindă:
Căci, fiica mea, iubirea e ca focul,
Aprins, pe cîte văd, şi-n ochii tăi.
Aleargă, spiriduşule şi du
Această ceată dincolo de Nysa —-
Străvechiul munte îndrăgit de Bachus
Şi de Menade. Poartă-i mai departe
De Ind şi de-afluenţii săi, — să treacă
Prin lacuri limpezi şi prin ape repezi,
Făr' să se ude, făr' să ostenească, —
Prin vale să aburce rîpa verde

Ce străjuieşte neclintitul lac
În care se răsfrînge-n veci icoana
Unui lăcaş cu bolţi şi arhitrave,
Cu mîndre capiteluri şi coloane,
Şi cu statui ce-s vrednice de dalta
Lui Praxitel: surîsurile lor
De marmoră, cu veşnică iubire
Umplură al lăcaşului văzduh.
Azi, e pustiu lăcaşul, dar cîndva
El numele-ţi purta, o, Prometeu!
Acolo, tineri vrednici înălţau
În cinstea ta, prin beznele sfinţite,
Făclia care ţi-e simbol şi steag —
La fel cu cei ce duc pîna-n mormînt,
Prin noaptea vieţii, a nădejdii torţă;
La fel cum şi tu însuţi ai purtat-o,
Triumfător, pîn-la această treaptă
A Timpului. Adio. Vei afla,
Lingă lăcaş, şi peştera aceea.

SCENA IV
O pădure. În fund, o peşteră, *Prometeu, Asia, Pantea, Ione* şi *Duhul pămîntului.*

IONE
E-un duh nepămîntean: te uită cum
Sub frunze se strecoară:
O lumină îi arde, ca o verde stea, pe creştet
Iar raza-i de smaragd se împleteşte
Cu părul lui de aur. Cînd se mişcă,
Lumina cade-n fulgi uşori pe iarbă,
Îl ştii cumva?

PANTEA
E duhul ce slujeşte
Pămîntului drept călăuză-n cei.
Lumina lui e, pentru constelaţii,
O stea fără pereche. Uneori
Pluteşte pe al mării val de spumă
Sau zboară călărind pe-un nor. Ades
Prin cîmpuri şi oraşe trece, noaptea,
Sau peste culmi, precum şi-n văi adînci
Sau, ca acum, pi in verzi pustietăţi, —
Mirîndu-se de tot ce vede-n cale.
'Nainte de-a iui Jupiter domnie,
Pe sora noastră Asia a iubit-o:
În fiecare oră de răgaz
Venea să bea din ochii ei Lumină.
Era-nsetat de ea, — la fel ca omul
Muşcat de „dipsas"[2] — legendarul şarpe —

[2]Şarpe fabulos, a cărui muşcătura provoca o sete mistu toare. (N. Tr.)

Şi-i povestea tot ce vazuse-n cale.
Văzuse multe, dar nu-nţelegea
Prea bine. Şi-i spunea, (căci nu ştia,
Precum nici eu nu ştiu, de unde vine):
„Iubită mamă"...

DUHUL PĂMÎNTULUI
(alergînd spre Asia)
Mamă, dragă mamă,
Pot să vorbesc cu tine ca pe vremuri?
Pot să-mi ascund iar ochii-n braţul tău,
Cînd ameţesc privindu-te? Pot iarăşi
Să zburd în preajma ta, cînd în văzduhul
Amiezii, nici o treabă nu mă cere?

ASIA
Mi-eşti drag; de-aci-nainte, duh zglobiu,
Te pot iubi, fără-a stîrni vreo pizmă.
Vorbeşte-mi. Vorba ta copilărească
Mă ogoia cînd va, acum mă-ncîntă.

DUHUL PĂMÎNTULUl
Mai înţelept sînt azi (deşi copilul
Nu poate fi-nţelept ca tine, mamă!)
Mai înţelept şi chiar mai fericit.
Tu ştii că viermii, broaştele şi şerpii,
Şi fiarele, şi boabele-otrăvite
Ce cresc prin codri, — stavilă mi-au fost
În drumul meu prin lumea înflorită;
Şi ştii că, ori de cîte ori treceam
Prin vetrele-omenirii, nevăzut,
Eram îndurerat văzînd bărbaţi
Cu feţe aspre, cu priviri trufaşe,
Cu pasul ţanţoş, cu surîsul calp,
Cu rînjetul prostesc al neştiinţei
De sine mulţumită, sau cu alte
Asemenea hidoase măşti, sub care
Ticăloșia-ncearcă să ascundă
Făptura mîndră, căreia îi spunem,
Noi, duhurile, „om". Şi mă durea
Să văd femei sluţite de minciună,
Mai hîde decît însăşi hidoşenia —
Deşi femeia poate fi frumoasă
Chiar într-o lume unde tu eşti legea, —
Cînd e la fel de liberă, de bună,
De sinceră, de mîndră ca şi tine.
Ei, bine, nu de mult am nimerit
Într-o cetate mare-mprejmuită
De dealuri şi păduri. La poarta ei
Dormea o strajă, — cînd, deodat' în aer
Se auzi un bubuit puternic —
De tremurară turnurile-nalte

Sub raza lunii. Zgomotul acesta
Mi s-a părut atunci mai dulce, totuși,
Ca orice glas-afară de al tău, —
Un sunet lung, prelung, fără sfîrşit.
Toţi tîrgoveţii se treziră-atunci
Şi alergară, năuciţi, pe străzi.
Privind spre cer, în vreme ce, departe,
Mai răsuna înfricoşatul vuiet.
Eu, m-am ascuns într-o fîntînă-n piaţă
Şi-am stat acolo ca o rază-a lunii
Zărită într-un val sub frunze verzi.
Curînd, acele chipuri omeneşti
Ce mă îndurerau întotdeauna
Trecură prin văzduh, plutind, şi vîntul
Le risipi. Iar oamenii rămaşi
În urma lor, mi se părură-a fi
Nişte făpturi frumoase şi blajine,
De pe al căror chip căzuse masca.
Păreau adînc schimbate, fiecare.
Şi, după ce se minunară toate,
Intrară iar în case, ca să doarmă.
Şi-i de mirare cum, a doua zi,
Şopîrlele, şi broaştele, şi şerpii
Se arătară-a fi făpturi frumoase,
Deşi nu se schimbaseră prea mult
La formă şi culoare. Ai fi zis
Că lucrurile toate, fără veste
Tot rău-l lepădaseră din ele.
Nespus m-am bucurat cînd am zărit
Deasupra unui lac, pe-un ram mlădiu,
Doi alcioni albaştri, ciugulind
Cu pliscuri lungi, dintr-un ciorchin de boabe
Chilimbarii. Se oglindeau în lac
Ca într-un cer adînc. Cu mintea plină
De-aceste mari schimbări, te văd din nou
Şi e schimbarea cea mai fericită.

ASIA
Şi n-o să ne mai despărţim nicicînd
Pînă ce feciorelnica ta soră
Ce mînă luna rece, năzuroasă, —
Îţi va privi lumina — mai egală
Şi mai fierbinte, — pînă ce, ca fulgii
Ninsorii lui April, inima ei
Se va topi-ncepînd să te iubească.

DUHUL PĂMÎNTULUI
La fel ca Asia pe Prometeu?

ASIA
Ştrengarule, tăcere!Eşti prea tînăr.
Crezi oare că, privindu-vă în ochi,

Vă veţi prăsi şi aeru-l veţi umple
Cu focurile voastre?

DUHUL PĂMÎNTULUI
Mi-ar fi greu
Să-mi scad lumina-n timp ce sora mea
Îşi potriveşte-opaiţul.

ASIA
Priveşte!
(Intră Duhul orelor.)

PROMETEU
Simţim ce-ai auzit şi ce-ai văzut.
Vorbeşte, totuşi!

DUHUL ORELOR
Cînd se stinse larma
Care umpluse cerul şi pamîntul,
Văzui că totul se schimbase-n lume:
Şi aerai, şi-a soarelui Lumina,
De parcă dragostea topită-n ele
Ar fi învăluit planeta-ntreagă.
Cu ochii limpeziţi, putui pătrunde
În tainele-universului. Pluteam
Năuc de încîntare, vînturînd
Cu aripile-mi lîncede, văzduhul;
Fugarii mei, de baştină din soare,
Se-ntoarseră la el: de-aci-nainte
Acolo-au să trăiască, fără trudă,
Păscînd doar flori de foc; iar carul meu
Lunar, va sta-ntr-un templu plin de stătu
Măiastre-nfăţişîndu-te pe tine,
Pe Asia,Pamîntul, şi pe mine,
Ca şi pe voi, încîntătoare nimfe,
Rostind iubirea ce ne-nsufleţeşte, —
În amintirea veştilor aduse —
Va sta sub o cupolă încrustată
Cu mîndre flori, proptită pe coloane
De piatră sclipitoare, şi deschisă
Spre cerul luminos. La carul meu
Va fi, de un balaur, înhămată
Imaginea fugarilor mei aprigi,
Înfăţişînd năprasnica lor goană,
De care vor scăpa de-aci-nainte.
Dar am luat-o razna şi-am uitat
Să vă arăt cel mai de seamă lucru.
Şi cum spuneam, pluteam către pămînt:
Era şi este încă-o desfătare
Să umbli, să respiri, să fii; treceam
Printre-aşezări de oameni; la-nceput
Am fost dezamăgit că nu văd marea

Schimbare ce-o simţisem — întrupată
În forme desluşite. Dar curînd
Văzut-am tronuri fără regi, şi oameni
Mergînd alături, înfrăţiţi ca noi.
Nu linguşeau şi n-asupreau pe nimeni.
Dispreţul, ura, teama, îngîmfarea
Nu mai erau pe-a oamenilor frunte
Înscrise, ca pe-a Iadului intrare:
„Lăsaţi orice speranţă voi, cei care
Intraţi aici". Nici unul nu-ncrunta
Sprîncenele, nu tremura niciunul.
Şi nimeni nu privea cu teamă-n ochii
Poruncitori şi reci ai altui om,
Încît, din sclav al vrerii unui despot,
Să se prefacă-ntr-o unealtă oarbă
A vrerii sale proprii, iar aceasta
Să-l mîne ca pe-un cal sleit, spre moarte.
Pe buze, nimeni nu-şi punea un zîmbet
Făţarnic, pentru a rosti minciuna, —
De care limbii i-ar fi fost ruşine.
Nici unul nu strivea c-un rînjet cinic,
În propria sa inimă, scînteia
Iubirii şi-a nădejdii, spre-a lăsa
Numai cenuşa unui suflet mort,
Ce-ar rătăci ca un vampir prin lume
Şi-ar molipsi pe toţi cu boala-i hîdă.
Nici unul nu vorbea acel grai calp,
Făţarnic, gol şi rece, care face
Ca inima să spună „nu" cînd gura
Rosteşte „da" şi să-şi dispreţuiască
Nespus făţărnicia fără margini.
La fel erau femeile: frumoase,
Şi sincere, şi bune — ca şi cerul
Din care plouă spre pămînt lumina
Şi roua: — luminoase, dragi făpturi,
Pe care-a obiceiului pecete
Nu le-a atins, lăsîndu-le curate.
Vorbeau înţelepțește — cum, deunăzi,
Nici nu credeau că ar putea vorbi —
Şi încercau simţiri de care-odată
Se îngrozeau; într-un cuvînt, erau
Tot ce cîndva nu cutezau să fie —
Însă fiind acum, schimbau pămîntul
Acesta într-un rai. Nici gelozia,
Nici pizma, nici trufia, nici ruşinea —
Cea mai amară fiere dintre toate —
Nu mai stricau al dragostei gust dulce.
Altare, temniţi, tronuri, tribunale —
În care oameni răi purtau tiare,
Cătuşe, săbii, sceptre, ca şi coduri
De nedreptăţi savante, tălmăcite
De neştiinţă, — aminteau de-acele

Barbare şi hidoase arătări, —
Strigoi ai unei glorii-n veci uitate, —
Care, din vîrful unor obeliscuri,
Privesc de sus palatele-n ruină
Şi vechile morminte ale celor
Ce-au fost cîndva cuceritorii lor:
Aceste monumente-ntruchipau
Pentru fudulii preoţi şi monarhi
O sumbră dar puternica credinţă,
O forţă mare ca şi-ntreaga lume
Pe care-au pustiit-o; dar acum
Ele stîrnesc mirare doar; la fel,
Uneltele şi semnele robiei
Din urmă, sînt şi astăzi în picioare
În omeneştile-aşezări, deşi
Nu le priveşte nimeni. Iar aceste
Hidoase arătări, care-s urîte
De om şi Dumnezeu deopotrivă,
Şi care se-ascundeau sub multe nume
Şi chipuri — crunte, groaznice, ciudate,
Întruchipau pe Jupiter, tiranul;
Înspăimîntate naţii îl hrăneau
Cu sînge şi cu inimi sfărîmate,
Cu aşteptări, cu dragosti pîngărite —
Tîrîte la altarele lui mîndre,
Şi-ucise printre lacrimile celor
Ce-l linguşeau, de frică — şi de ură.
Azi, idolii aceştia, aplecaţi
Deasupra părăsitelor altare,
Sînt roşi de Timp. Pestriţul văl, numit
Odinioară „viaţă", — văl pe care
Era pictat, cu-o pensulă buimacă,
Tot ce crezuse sau sperase Omul, —
E sfîşiat şi smuls pe veci, acum.
Da, masca a căzut; rămîne Omul,
Fără de sceptru, liber, ne-ngrădit,
Egal, fără de clasă, trib sau naţie,
Scutit de spaimă, rang, idolatrie, —
Domn peste sine însuşi; drept şi bun,
Şi înţelept, dar nu lipsit de patimi,
Ci liberat de răni şi ispăşiri
(El însuşi le scornise, te răbdase);
Nescutit încă, - dar stăpîn pe ele —
De moarte, de hazard pi de schimbare —
Aceste piedici, singurele, — fără
De care, ar putea să se avînte
Mai sus ca steaua cea mai depărtată
Ce pîlpîie, tronînd în infinit.

ACTUL IV

Scena se petrece într-un colţ de pădure lîngă peştera lui Prometeu. *Pantea* şi *Ione* dorm; ele se trezesc treptat în timpul primei cîntări.

GLASUL DUHURILOR NEVĂZUTE
Stelele-au pierit!
Soarele, păstorul lor, le mînă
Repede spre stînă:
Din adîncul zorilor ivit,
Se grăbeşte-acum.
Ele fug, i se feresc din drum,
Cum de-un tigru fuge cîrdul ciutelor.
Hei, dar unde sînteţi, nevăzutelor?

ALAI DE UMBRE TRECE DE-A VALMA, CÎNTÎND
Alaiul nostru, iată-1:
Noi îl purtăm pe tatăl
Atîtor ani trecuţi, pe-o năsălie.
Ai orelor strigoi —
Aceasta sîntem noi —
Şi ducem Timpul către veşnicie.
Cu păr să-l învelim
Şi giulgiul să-i stropim
Cu lacrimi, nu cu rouă! "Vom culege
Din ale Morţii-umbrare
Flori veştede, pe care
Le-om presăra pe-al
Orelor mort rege!
Să ne grăbim, surate,
Ca umbrele-alungate
De soare, de pe cer.
Ne vom topi, —
Ca-n ocean talazul,
Departe de obrazul
Luminii noi care va răsări, —
În dulcea legănare
A vîntului ce moare
La pieptul blîndei sale armonii!

IONE
Ce sînt aceste arătări?

PANTEA
Sînt orele trecute, care
Pe trudnicele lor spinări
Duc prăzile de loc uşoare
Rămase dintr-o biruinţă
Pe care-o singură Fiinţă
S-o spulbere a fost în stare.

IONE
Şi au trecut?

PANTEA
Da, au trecut.
Chiar vîntul sui l-au întrecut.
Cît îţi vorbesc, au dispărut.

IONE
Dar încotro s-au dus anume?

PANTEA
Spre beznă, spre trecut, spre-a
Morţii lume.

GLASUL DUHURILOR NEVĂZUTE
Ard norii-n tărie,
Pămîntul scăldat e
În rouă.Pe mare,
Vestind bucurie,
Dau buzna talazuri,
în vesel puhoi.
Şi dănţuie toate,
De-atîta-ncîntare.
Dar unde-ţi fi voi?
Izvoarele, pinii
Şi undele cîntă
C-un altfel de sunet —
Un cînt al luminii,
De parcă-i un duh.
Iar furtuna, apoi,
În munţi îşi împlîntă
Un vesel, nou tunet.
Dar unde-ţi fi voi?

IONE
Ce vizitii văd?

PANTEA
Carele lor unde-s?

SEMICORUL ORELOR
Glasul duhurilor vîntului şi-ale pămîntului
Sfîşiat-a vălul somnului, ce ne-ascundea
Şi ne-ntuneca
Naşterea în hău.

UN GLAS
În hău?

SEMICORUL AL II-lea
O, şi mai afund!

SEMICORUL I
O sută de veacuri am fost legănate-n
Vedenii de ură şi griji fără seamăn de grele.
Fiecare din noi, cînd dormea al ei frate
Afla adevărul...

SEMICORUL II
Mai crunt ca vedeniile-acele!

SEMICORUL I
Auzit-am în somn a nădejdii lăută;
Ascultat-am în vise al dragostei glas;
Ne-a trezit a Puterii nuia nevăzută...

SEMICORUL II
Cum sub razele-aurorii se trezeşte al mării talaz.

CORUL
Pe-a boarei podea, avîntat să dansăm!
C-un cînt să străpungem a bolţii tăcere,
A zilei lumină în vrăji s-o legăm —
Altminteri, în peştera nopţii ea piere.
Flămîndele ore, ca nişte dulăi
Cîndva goneau ziua — ca ciuta rănită,
Tîrîndu-se prin ale anului văi,
Pustii şi afunde, — era hărţuită.
Dar astăzi, să-ncingem — magice-horele!
Lumină şi cîntec, alături să joace;
Ca norii şi razele soarelui, orele
Şi mîndrele duhuri, unească-se-n pace!

UN GLAS
Unească-se-n pace!

PANTEA
Vezi, spiritele minţii omeneşti
Se-apropie, învăluite-n cîntec.

CORUL DUHURILOR
Intrăm şi noi
În al danţului roi:
Ca vîntul ne poartă spre el bucuria -—
Cum sar din vîltori
Cei peşti zburători
Şi umplu — alături de paseri — tăria.

CORUL ORELOR
De unde veniţi, atîta de sprinteni?
Călcîiele voastre au fulgere-pinteni.
Aripile voastre sînt iuţi ca gîndirea,
Iar ochii vi-s limpezi ca însăşi, iubirea.

CORUL DUHURILOR
A noastră sorginte-i
A omului minte,
Atîta de sumbră şi oarbă mai ieri,
Dar azi ca o mare
Cu undele clare,
Ca bolta senină a darnicei veri.
Yen im din genuni
De vrăji şi minuni,
Din peşteri-palate cu zid de cleştar;
Din falnicul dom,
Unde Cugetul-domn
Tronează, privindu-vă danţul sprinţar!
Din tainiţe-afunde
Ale dragostei, unde
Şuviţele lungi, de amanţi vă sînt prinse;
Din ostroavele-albastre,
Unde navele voastre
Se-opresc, de surîsul sirenei învinse;
Din templele ochilor
Şi ale urechilor,
Sub bolţile cărora-s artele toate;
Din line pîraie, în care-şi înmoaie
Ştiinţa aripile întortocheate.
Croitu-ne-am drumul
Prin sînge, prin fumul
Nădejdilor, spaimei şi urii. Puţine
Ostroave erau,în care creşteau
Frumoasele flori ale păcii depline.
Dar talpa ni-e, iată
De răni vindecată
Şi roua aripilor pare-un balsam;
Vedem cum Iubirea,
Rotindu-şi privirea,
Creează un rai omenescului neam.

CORUL DUHURILOR ŞI AL ORELOR
Ţeseţi, dar, magica mreajă a cîntului;
Sprintene, vesele duhuri, veniţi
De la capătul cerului şi al pămîntului,
În danţul năvalnic, voioase păşiţi —
Cum undele-a mii de şuvoaie se-mbină
Într-un ocean de-armonii şi lumină!

CORUL DUHURILOR
Acum, cucerită
E prada dorită.
Putem să zburăm, s-alergăm fără frîu
De-a lungul, de-a latul
Sau chiar peste-olatul
De bezne, ce lumea o-ncinge c-un brîu.

Întrece-vom, teferi,
Ai bolţii luceferi
Şi-n haos intra-vom, spre-a-l desţeleni.
Iar beznă şi moarte
Fugi-vor departe —
Ca negura-n faţa furtunii-or fugi.
Lumina, văzduhul,
Pământul şi duhul
Puterii, ce mînă alaiul de slab;
Iubirea şi forţele
Ce-i sting morţii torţele, —
Oriunde vom trece, vor creşte și ele.
În tot universul,
Clădi-vom cu viersul
O lume-nţeleaptă, luînd drept model
A omului lume, —
Şi dîndu-i un nume
Măreţ: Prometeu, ca simbol şi drapel!

CORUL ORELOR
Nu mai cîntaţi acuma — să rămînă
O parte, — celelalte pot pleca.

SEMICORUL I
Pe noi, hăt-dincolo de cer ne mînă.

SEMICORUL II
Pe noi, pămîntul ne vrăjeşte, da!

SEMICORUL I
Sprintene, slobode, aprige, neîncetat
Alături de cei ce clădesc noua mare şi noul uscat,
Precum şi un cer mai înalt, mai curat.

SEMICORUL II
Grave, solemne, încete, cu faţa senină,
Mai iuţi decît noaptea, călăuzind a zilei lumină
Cu puterile-unei lumi de lumină deplină.

SEMICORUL I
În jurul noii planete ne strîngem, chitind
Pîn ce copacii, jivinele, norii răsar în curînd
Din haosul ei domolit nu de spaimă, ci de-al
Dragostei gînd.

SEMICORUL II
Ocolim oceanul şi munţii noului glob pămîntesc;
Auzindu-ne cîntecul vesel şi-atît de firesc,
Formele morţii şi naşterii sale se primenesc.

CORUL ORELOR ŞI AL DUHURILOR
Nu mai cîntaţi acuma. Să rămînă

O parte, — celelalte pot pleca.
Pe-oriunde trece-alaiul nostru mînă
Nori gingaşi — cum sînt razele de stea, —
Din care doar iubire va ploua.

PANTEA
S-au dus!

IONE
Dar oare nu te-ncîntă vraja
Chiar dacă vrăjitorii-s duşi?

PANTEA
Ba da, — Cum rîde către ceruri dealul verde,
Cînd vreun nor se spulberă în ploaie,
În mii de stropi de apă însorită.

IONE
Chiar cînd vorbim, răsună noi acorduri.
Ce-i larma asta înfricoşetoare?
PANTEA
E muzica planetei rotitoare,
Stîrnind pe ale aerului strune
Acorduri eoliene.

IONE
Da, ascultă
Cum fiecare pauză-i împlinită
Cu tonuri limpezi, argintii ca gheaţa,
Ce trec prin simţuri şi pătrund în suflet,
Cum stelele străpung văzduhul iernii
Şi se privesc în mare.

PANTEA
În pădurea
Cu baldachin de crengi, sub care două
Pîraie şi-au croit — prin muşchiul verde
Vrîstat cu albăstrele — un făgaş
Melodios (două surori, ai spune,
S-au despărţit oftînd, pentru-a putea
Să se-ntîlnească, surîzînd, apoi —
Şi-şi schimbă despărţirea-ntr-un ostrov
De doruri, într-un crîng de gînduri triste).
Acolo, două arătări ciudate
Plutesc, ca pe-un ocean, pe-o melodie
Ce curge, tot mai largă, mai adîncă
Şi sub pămînt, şi prin văzduhul paşnic.

IONE
Zăresc un car ce seamănă cu luntrea
În care Mama Lunilor e dusă
Către-apuseana-i peşteră, cînd iese

Din somnu-i greu de vise. Pe-acest car
Se-apleacă un umbrar boltit, prin care
Pădurile şi clinele se văd
Ca în oglinda unui vrăjitor.
I-s roţile nori grei, de-azur şi aur,
Ca norii grămădiţi pe faţa mării
De-ale furtunii spirite, în clipa
Cînd soarele se-ascunde-n apa ei.
Se mişcă parcă sub un vînt lăuntric.
În car, stă un copil înaripat,
Cu chip şi pene albe ca zăpada.
Sub faldurile albului său strai
Croit dintr-o eterică urzeală,
Trupşorul lui împrăştie lumină.
I-e părul alb, strălucitor ca raza,
Dar ochii i-s ca două ceruri negre
Pe care zeitatea dinlăuntru
Le toarnă parcă-aşa cum norii toarnă
Furtuna, — pe sub gene le-ascuţite,
Călind văzduhul rece, cu un foc
Lipsit de strălucire. Ţine-n mînă
O rază-a lunii, ca un bici: cu vîrfu-i
Conduce carul, ale cărui roţi —
Trecînd prin pajişti, ape şi grădini,
Trezesc acorduri limpezi şi suave
Asemeni unei ploi de rouă albă.

PANTEA

Iar dintr-o altă bortă a pădurii
Se-avîntă, cu-armonii vijelioase,
O sferă cît o mie de-alte sfere:
Prin trupu-i de cleştar, curg ca prin vid
Luminile şi muzica. Ai spune
Că-s mii de sfere — roşii, azurii,
Verzi, albe, aurii — Îngemănate
Şi strînse una-ntr-alta; între ele
Simt chipuri stranii, asemănătoare
Acelora visate de strigoi;
Sînt, totuşi, străvezii, şi se rotesc
Pe mii de osii oarbe, cu-o iuţeală
Ce se distruge ne-ncetat pe sine.
Încet şi grav se tot rostogolesc,
Făcînd să se audă, prin viitoarea
De sunete, cuvinte ne-nţelese
Şi-o muzică ciudată. în vîrteju-i,
Multipla sferă macină pîrîul
Şi-i schimbă strălucirea într-o pîclă
Subtilă ca lumina; iar mireasma
Sălbatică a florilor pădurii,
Şi muzica văzduhului şi-a ierbii,
Şi licărul frunzişurilor dese,
Se-mbină într-un fel de nebuloasă

Care îneacă orişice simţire.
În sfera asta, cufundat în somn,
Stă spiritul Pămîntului: cum doarme
Înfăşurat în plete şi în aripi,
Pe braţu-i de-alabastru, — pare-un prunc
Ce-a ostenit de-o trudă-atît de dulce.
Iar buzele-i se mişcă în lumina
Surîsurilor lor, parc-ar vorbi .
În somn despre iubirea lui.

IONE
Imită
Neîntrecuta armonie-a sferei.

PANTEA
Dintr-un luceafăr prins de fruntea lui,
Ţîşnesc (ca săbii lungi de foc albastru
Sau lăncii aurii înfăşurate
In mirtul ce-i înfrînge pe tirani
Şi-i simbolul pămîntului şi bolţii,
Unite-acum) — ţîşnesc imense raze,
Ca spiţele-unei nevăzute roţi,
Şi se rotesc, cum se roteşte sfera,
Mai repede ca gîndul, podidind
Abisu-ntreg cu fulgere piezişe
Sau drepte, ce străpung pămîntul negru,
Dezvăluindu-i inima adîncă:
Imense mine de-aur şi de fier,
De pietre fără preţ, şi peşteri mari
Proptite de coloane de cleştar,
Cu bolţi de vegetal argint; fîntîni
Adînci, de foc şi tainice izvoare
Din care marea bea ca un copil
Şi ale căror ceţuri învelesc
În blănuri munţii — împăraţi ai lumii.
Aceste raze la iveală scot
Ruinele unor apuse cicluri:
Vechi ancore şi ciocuri de corăbii,
Şi scînduri lungi, în marmoră schimbate.
Şi coifuri, lăncii, tolbe cu săgeţi,
Şi paveze cu chipuri de gorgone,
Şi roţi de care de război, cu seceri,
Şi steaguri, şi blazoane, şi trofee —
Un maldăr de simboluri îngropate,
De care moartea-n hohote rîdea!
Alături, rămăsite de oraşe
A căror populaţie-ngropată —
Doar muritoare-a. fost, nu omenească.
Acum, zac toate: monumente hîde,
Schelete stranii, temple, case, statui:
Sînt forme nimicite, aruncate
Într-un abis adînc. Deasupra lor

E-anatomia unor neştiute
Făpturi înaripate, a unor peşti
Ce-au fost cîndva ca insule de solzi;
A unor şerpi ce par osoase lanţuri
Legate-n jurul stîncilor de fier,
Sau învelite-n pulberea rămasă
Din alte stînci, pe care le-au zdrobit
În cea din urmă zvîrcolire-a lor.
Deasupra, mastodontul uriaş
Şi-aligatorul, care altădată —
Domnind asupra fiarelor — trăiau
Pe ţărmuri nămoloase sau în smîrcuri,
Şi se-nmulţeau ca viermii pe un hoit,
Pîn-ce-azuriul glob se-nfăşură
În mantia potopului, şi-atunci,
Cu urlete, pieriră (sau, pesemne
Că vreun zeu cu tronu-ntr-o cometă,
Trecu deasupra şi strigă: „Să piară!"
Iar ei, ca vorba mea, se spulberară).

PĂMÎNTUL
Triumful, îneîntarea, nebunia!
Adîncă, fără margini, bucuria —
O fericire mare, de nestăvilit!
Mă-nvăluie o luminoasă boare,
Purtîndu-mă cum e purtai spre zare
Un nor, de propriul său vînt însufleţit.

LUNA
Frate-al meu, drumeţ tăcut,
Glob de aer şi de lut, —
Ca o rază ţîşneşte un spirit din tine, —
Pătrunde-n recea mea făptură
Şi-i dă a dragostei căldură.
Simt farmecul cîntărilor divine
Adînc în mine!

PAMÎNTUL
Ha-Ha! Rîd munţii mei cu grote-adînci,
Cu şipote, cu fulgerate stînci.
E-un hohot uriaş, atotcuprinzător.
Rîpi, oceane şi pustietăţi,
Şi-ale văzduhului singurătăţi
Răspund cu valurile şi cu norii lor.
Şi strigă, ca şi mine: Grea năpastă
Ce-ameninţai să-nvălui lumea noastră
În bezna nimicirii, trimiţînd spre ea
Un nor de foc — copiii să mi-i spulberi
Şi să-mi prefaci în fumegînde pulberi
Tot ce aduc pe lume printr-o trudă grea.
Voiai, cu ura ta, să-mi nimiceşti
Palatele şi templele-omeneşti,

Înalţii munţi cu nori şi-omături drept cunună,
Pădurile ca nişte mări întinse,
Si florile care-s la pieptu-mi prinse
Şi cărora tot eu le sînt o mamă bună.
Te-ai cufundat tău ca într-o groapa
Ce te-a sorbit, cum sorb sile ia apă
Ostaşii unei caravane, pic cu pic.
Şi-atunci, ca o lumină ce se-arată
În peştera de trăsnet despicată,
Ţîşni Iubirea, unde nu era nimic.
Se schimbă în izvoare vii
Zăpada-a munţii mei pustii.
Curg tainicele-mi mări şi cîntă, iată.
Un duh din ininii-mi ţîşneşte
Şi pieptul gol mi**-i** încălzeşte
Cu-o rodnicie-n veci neaşteptată:
De tine-s dezmierdată!
Simt lujeri verzi, şi flori cum cresc
În clipa chiar cînd te privesc.
Atunci mi-e pieptul plin de-nsufleţire.
E muzică-n văzduh, pe ape
Şi norii zboară pe aproape,
Cu ploaia ce-o visează mugurii-n neştire
Şi totul e iubire!

PĂMÎNTUL

Ea îmi pătrunde trupul de granit,
Prin rădăcini şi lut bătătorit,
Spre frunzele şi florile cît de mărunte.
Pe vînturi, printre nori se răspîndeşte,
Chiar şi pe morţi la viaţă îi trezeşte:
Respiră-un duh în leagănele lor afunde.
A răsărit (ca uraganul, care
Dărîmă-a nourilor închisoare)
Din peşterile negre ale nefiinţei —
Cu zvîcnet de cutremur, cu-o iuţeală
Ce zdruncină a minţii toropeală
Şi-alungă ura, teama, umbra suferinţei,
Lăsîndu-l pe-Om (-cîndva oglindă strîmbă,
În care lumea apărea scălîmbă)
Ca un ocean care răsfrînge doar Iubirea
Ce-asupra-ntregului său neam pluteşte
Asemeni cerului, ce-şi răspîndeşte
Asupra unei mări întinse, strălucirea;
Lăsîndu-l pe-Om cum laşi un ţînc lepros
Să-alerge spre-un izvor miraculos
După-o jivină bolnavă; înviorat
Cînd se întoarce-acasă, biata mamă
Îl vede surîzînd şi îi e teamă
Că-i un strigoi, dar vede-apoi că-i vindecat.
Nu oamenii, ci Omul: lanţ unit
Al minţii, forţei, dragostei, — menit

A stăpîni stihiile, — cum mîndrul astru
Supune, uneori tiranic parcă,
Republica planetelor ce-ncearcă
Să-şi facă drum spre cerul slobod şi albastru.
Da, Omul: suflet larg, făcut din multe,
Pe sine însuşi gata să se-asculte
Şi-n care toate curg spre toate, ca-nspre-o mare
Un şir de rîuri. Faptele-i devin
Frumoase prin iubire. Trudă, chin —
Se zbenguie-n al vieţii crîng — supuse fiare.
Voinţa lui — cu sclavele-i blajine:
Plăcerile şi grijile meschine, —
E ca o navă de furtuni înaripată.
Iubirea i-e cîrmaci pe blînde valuri,
Ce n-o răstoarnă; spie-ile -vieţii maluri
O poartă — şi supuse-acestea. i se-arată.
Puterea lui în toate se vădeşte;
Prin marmoră el visu-şi răsuceşte —
Un fir din care mama ţese pentru prunci.
Un veşnic cîntec orfic pare graiul
Ce mină cu-armonia lui alaiul
De gînduri şi de forme, moarte pîn-atunci.
Sclav fulgerul îi e; din cer, apoi.
Vin stelele spre el: ca nişte oi
Prin faţă-i trec,—le numără şi-şi văd de drum.
Prin aer, pe furtună călăreşte,
Iar hăul strigă: Cerule, fereşte!
Mai ai vreo taină? Eu sînt iară taine-acum!

LUNA
S-a dus din calea mea, în cer,
A morţii umbră-văl de ger
Şi de somn veşnic.
Noile-mi umbrare
Adăpostesc îndrăgostiţi
Slabi, dar la fel de fericiţi
Ca cei ce trec prin văile-ţi — mai clare
Şi mai adînci, îmi pare.

PAMÎNTUL
Cum zorii purpurii pot să cuprindă
Un bob de rouă — limpede oglindă —
Şi să-l prefacă într-o ceaţă-naripată
Ce stăruie pe boltă, la amiază
Şi-i aninată, în amurg, de-o rază
Deasupra mării, ca o lînă-mpurpurată.

LUNA
Te-înfăşuri în lumina vie
Ce-o iscă marea-ţi bucurie,
Şi în al cerului surîs divin.
Stelele şi sorii îţi dau forţă,

Viată si lumină. Ca o torta
Tu le reverşi asupra mea, din plin!

PĂMÎNTUL
Mă-nvîrt sub piramida nopţii, care
Se-nfige-n cer, cu vise-ncîntătoare,
Şoptindu-şi bucuria-n somnul meu vrăjit,
Cum un flăcău de vise legănat,
De a iubitei umbră-i privegheat
Şi parcă în lumină e învăluit.

LUNA
Cum două inimi se unesc
Într-un sărut, şi amuţesc
În timp ce ochii-şi pierd din strălucire;
La fel, cînd umbra ta-i pe mine,
Eu tac şi mă cufund în tine,
Învăluită de a ta iubire,
Drag mire!
Soarele îl înconjori,
Tu — un soare printre sori, —
Glob verzui, ce străluceşti. —
Printre lămpile cereşti
Dăruite cu lumină, —
Nu stiu alta mai divină.
Eu, strălimpedea-ţi mireasă
Către tine sînt atrasă
De-o putere fini seamăn
(Cu-a iubirii fără, o-aseamăn).
Eu fecioară-ndrăgostită
Şi cu mintea copleşită
De iubire, — mă rotesc,
Tot în juru-ţi dănţuiesc,
Ca o veselă Menadă
Ce se-nghesuie s-o vadă.
Pe Agave înalţînd
Cupa, în pădurea sumbră
A lui Cadmus[3]. Ca o umbră
Peste ceruri lunecînd,
Te urinează raza mea.
Iar îmbrăţişarea ta,
O fereşte să nu cadă
Spaţiului lacom—pradă.
Sorb, privindu-te, tărie,
Frumuseţe, măreţie, —
Cum omida pare verde
Cînd într-un frunziş se pierde,
Cum, cătînd spre-albastra zare
Ochiul albăstrelei pare

[3]Agave era fiica lui Cadmus, regele Tebei. Fiul ei, Penteu, fiind şfîşiat în bucăţele de Bachante pentru că voise să le împiedice a celebra sărbătoarea lui Dionisos; mama lui a luat parte la petrecerea orgiacă, socotind că e trupul sfîşiat al unei fiare. (N. tr.).

De a cerului culoare, —
Sau cum ceaţa sură, tristă,
Pare-o mîndră ametistă
Prin a munţilor genune,
Cînd truditul soare-apune
Doarme pe zăpada lor...

PĂMÎNTUL
Şi cînd ziua ostenită,
Plînge-ncetişor
O, lună, vocea ta încântătoare
O simt, cum simte farul tău pe mare
Un matelot pornit spre larga zare
Printre ostroave liniştite-n veci.
O, Lună, glasu-ţi cristalin pătrunde
Şi-n peşterile lumii mele-afunde.
Acolo, ca un tigru, se ascunde
Plăcerea, care lasă răni adinci:
Balsam li-eşti cu-a le tale raze reci.

PANTEA
Ies din acest şuvoi sonor, la fel
Ca dintr-o baie printre negre stînci, —
O baie de lumină azurie.

IONE
Vai, scumpă soră! Tainicul şuvoi
S-a-ndepărtat de noi — şi crezi că ieşi
Din unda lui, fiindcă vorba-ţi cade
Ca stropul clar de rouă, scuturat
De trupul şi de părul unei nimfe.

PANTEA
Tăcere! O putere cum e bezna
Se-nalţă din pămînt, — din ceruri cade
Ca noaptea, şi din aer izbucneşte
Ca o eclipsă strînsă-n porii razei
De soaţe: luminoasele vedenii
În care-atîtea duhuri se jucară,
Pălesc ca nişte meteori în noapte.

IONE
Îmi pare că aud cuvinte...

PANTEA
Da.
E-un grai universal ca şi cuvîntul!

DEMOGORGON
Pămîntule, tărîni al fericirii,
Planetă-a armoniilor cereşti,
Glob mîndru, ce culegi rodul iubirii

Pe drumul tău. În timp ce te roteşti.

PĂMÎNTUL
Aud: sînt ca un strop murind, de rouă.

DEMOGORGON
Tu, Lună, ce priveşti către pămînt
Cu-aceeasi — ca si-a lui — înfiorare!
Şi tu şi el daţi farmec şi avînt
Şi omului, şi paserii, şi fiarei.

LUNA
Aud: o frunză sînt, tremurătoare!

DEMOGORGON
Voi, regi peste-ale stelelor noroade,
Zei, demoni şi fiinţe de eter
Ce-a veţi sălaşuri paşnice, curate,
Elizeene, dincolo de cer.

UN GLAS DE SUS
Republica ni-e binecuvântată —
Şi binecuvîntează lumea toată.

DEMOGORGON
Morţi fericiţi, chiar cel mai straşnic vers
V-ascunde luminoasele colori, —
Vă contopiţi cu-acelaşi univers
Ce l-aţi văzut cîndva...

UN GLAS DIN ADÎNCURI
Sau, schimbători,
Purcedem, ca şi bieţii muritori.

DEMOGORGON
Voi, genii-ale stihiilor, ascunse
În piatră ca şi-n miezul cugetării,
În domurile nopţii nepătrunse
Şi-n iarba ce îngraşă şerpii mării!

O VOCE NEDESLUŞITĂ
Te auzim: sfîşii vălul Uitării.

DEMOGORGON
Voi, duhuri întrupate: paseri, peşti,
Jivine, viermi, voi, frunze, muguri vii,
Voi, fulgere şi vînturi nebuneşti,
Voi, meteori şi neguri din tării!

UN GLAS

Tu pentru noi ca vîntu-n codru eşti.

DEMOGORGON
Tu, Omule — tiran şi sclav cîndva,
Epavă-nşelătoaie şi-nşetată, —
Drumeţ spre-acea-stă zi prin noaptea grea,
Din leagăn pîa-la groapa-ntunecată!

TOŢI
Cuvîntul tău în veci va răsuna!

DEMOGORGON
Aceasta-i ziua care a deschis
Larg porţile pustiului abis
Sub tirania Bolţii, împlinind
Blestemul prometeic. E purtată
Prin haos Prada. Dragostea, zbucnind
Din tronul ei de forţă întrupată
În inima-nţelepţilor, din chinul
Nemăsurat, care i-a fost tainul
(Un chin asemeni buzei unei stînci
Care se clatină pe rîpi adînci) —
Vindecătoarea aripă-şi desface
Asupra lumii-ntregi. Virtute, Pace,
Înţelepciune şi Răbdare, — iată
Peceţile cu care-i însemnată
Încrederea de neclintit, ce-nchide
Pe veci în hău puterea de-a ucide.
Şi dacă veşnicia — blînda mamă
A multor ore şi isprăvi, va da
Iar drumu-n lume şarpelui ce-ar vrea
S-o-năbuşe, — rosti-vom fără teamă
Această vrajă, care e în stare
Să smulgă iarăşi Soarta din strînsoare:
Să-nduri o suferinţă nesfîrşită,
Nădăjduind mereu; să uiţi un rău
Mai negru chiar decît al morţii hău;
Să-nfrunţi Puterea— oricît de cumplit
Şi să iubeşti, cu-ncredere deplină,
Pîn-ce Speranţa însăşi va crea
Rîvnitul ţel, din propria-i ruină:
Să nu te schimbi şi să nu şovăi, da! —
Titanule, aceasta-i slava ta —
Să fii frumos, şi bun, şi liber, iată
Victoria şi viaţa-adevărată!